

## Engedélyköteles haditechnikai eszközök és szolgáltatások jegyzéke

Általános megjegyzések:

1. A jelen jegyzékben szereplő „kifejezetten katonai” kifejezés a katonai, nemzetbiztonsági, rendvédelmi és rendészeti fogalomkört is tartalmazza.
2. Az „idézőjelben” szereplő kifejezések rögzített fogalmak; lásd az e listához csatolt „Az e listában használt kifejezések fogalmának meghatározása” című részt.
3. A vegyi anyagok helyenként névvel, illetőleg CAS (Vegyianyag Nyilvántartási Szolgálat)-számmal vannak felsorolva. A lista az azonos szerkezeti képletű vegyi anyagokra vonatkozik (beleértve a hidrátokat is), függetlenül elnevezésüktől és CAS-számuktól. A CAS-számok feltüntetésének célja, hogy segítsenek az adott vegyi anyag vagy keverék azonosításában, tekintet nélkül a nomenklatúrára. A CAS-szám nem használható egyedi azonosítóként, mivel a felsorolt vegyi anyagok egyes formáinak különböző CAS-számuk van, és a felsorolt vegyi anyagot tartalmazó keverékeknek is különböző CAS-számuk lehet.
4. Ahol jelen jegyzékben az angol vagy más idegen nyelven megfogalmazott termék megnevezés (vagy márkanév) szerepel, ott értelemszerűen a magyar nyelvű termék-meghatározás alá eső termék is engedélyköteles.
5. Ahol jelen jegyzékben „ML” szerepel, azon „katonai listát” kell érteni.

### I. Fejezet

#### (ML1)

**Sima csövű fegyverek 20 mm-nél kisebb űrméretű más fegyverek és automata fegyverek 12,7 mm űrméretű (0,50 hüvelyk/inch kaliberrel) vagy kisebb űrmérettel és tartozékok a következők szerint, és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek:**

Megjegyzés: Az ML1. fejezet nem vonatkozik:

- a) a kifejezetten oktatólőszerekhez tervezett tűzfegyverekre és azokra, amelyek alkalmatlanok lövedék kilövésére;
- b) azokra a tűzfegyverekre, amelyeket kifejezetten a legfeljebb 500 m hatótávolságú, kikötött végű, robbanótöltetet vagy kommunikációs csatornát nem tartalmazó lövedékek indítására terveztek;
- c) azokra a fegyverekre, amelyek nem központi gyújtású lőszert használnak és nem automata tüzelési rendszerűek;
- d) a „hatástalanított tűzfegyverekre”.

Műszaki megjegyzés:

A „hatástalanított tűzfegyver” olyan tűzfegyver, amelyet a Wassenaari Megállapodásban részt vevő állam nemzeti hatósága által meghatározott eljárásokkal lövedék kilövésére alkalmatlanná tettek. Az említett eljárások visszafordíthatatlanul megváltoztatják a tűzfegyver alapvető elemeit. A tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseivel összhangban a tűzfegyver hatástalanítása az illetékes hatóság által kibocsátott tanúsítvánnyal igazolható és a tűzfegyver valamely lényeges elemén beütött próbajellel jelölhető.

- a) puskák és vegyescsövű fegyverek, maroklőfegyverek, géppuskák, géppisztolyok és szórólövegek;

Megjegyzés: Az ML1. fejezet a) pontja nem vonatkozik a következőkre:

- a) az 1938 előtt gyártott puskák és vegyescsövű fegyverek;
- b) az eredetileg 1890 előtt gyártott puskák és vegyescsövű fegyverek másolatai;
- c) az 1890 előtt gyártott maroklőfegyverek, szórólövegek és géppuskák és azok másolatai;
- d) olyan puskák vagy maroklőfegyverek, amelyeket kifejezetten inert lövedékek sűrített levegő vagy szén-dioxid segítségével történő kilövésére terveztek;
- e) a kifejezetten az alábbi célok valamelyikére tervezett maroklőfegyverek:
  1. háziállatok leölése; vagy
  2. állatok elkábítása.

- b) sima csövű fegyverek, a következők szerint:

1. kifejezetten katonai felhasználásra tervezett sima csövű fegyverek;
2. más sima csövű fegyverek, a következők szerint:

- a) automata rendszerű fegyverek;

b) félautomata és előágyszános rendszerű fegyverek;

Megjegyzés: Az ML1. fejezet b) 2. pontja nem vonatkozik az olyan fegyverekre, amelyeket kifejezetten inert lövedékek sűrített levegő vagy szén-dioxid segítségével történő kilövésére terveztek.

Megjegyzés: Az ML1. fejezet b) pontja nem vonatkozik a következőkre:

- a) az 1938 előtt gyártott sima csövű fegyverek;
- b) az eredetileg 1890 előtt gyártott sima csövű fegyverek másolatai;
- c) a vadászati és sport célra használt sima csövű fegyverek. Ezek a fegyverek nem lehetnek kifejezetten katonai célra tervezve vagy automata tüzelési rendszerűek;
- d) a kifejezetten az alábbi célok bármelyikére tervezett sima csövű fegyverek:
  1. háziállatok leölése;
  2. állatok elkábítása;
  3. szeizmikus vizsgálatok;
  4. ipari lövedékek kilövése; vagy
  5. rögtönzött robbanószerkezetek (IED-k) hatástalanítása.

NB. A hatástalanító eszközök tekintetében lásd az ML4. fejezetet és a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1A006. pontját.

c) hüvely nélküli lőszerrel működő fegyverek;

d) az ML1. fejezet a), b) vagy c) pontjában meghatározott fegyverekhez tervezett tartozékok, az alábbiak szerint:

1. kivehető tölténytáruk;
2. hangtompítók;
3. „fegyverállványok”;

Műszaki megjegyzés:

Az ML1. fejezet d) 3. pontjának alkalmazásában a „fegyverállvány” a fegyverek szárazföldi járműre, „légi járműre”, hajóra vagy építményre történő rögzítésére tervezett tartozékot jelent.

4. lángrejtők;
5. elektronikus képfeldolgozási funkcióval rendelkező optikai célzókészülékek; 6. kifejezetten katonai felhasználásra tervezett optikai célzókészülékek.

## II. Fejezet (ML2)

**20 mm és ennél nagyobb űrméretű sima csövű fegyverek, más fegyverek és fegyverzetek 12,7 mm- nél nagyobb űrmérettel (0,5 hüvelyk/inch nagyobb kaliberrel), kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított vetők és tartozékok, valamint a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek, a következők szerint:**

a) löfegyverek, tarackok, ágyúk, aknavetők, páncéltörő (tankelhárító) fegyverek, lövedékvetők, katonai lángszórók, puskák, hátrasiklás nélküli lövegek és sima csövű fegyverek;

1. Megjegyzés: Az ML2. fejezet a) pontja magában foglalja a porlasztókat, adagolókat, tároló tartályokat, és más, kifejezetten az ML2. fejezet a) pontjában meghatározott berendezések folyékony hajtóanyag tölteteihez való felhasználásra tervezett alkatrészeket.

2. Megjegyzés: Az ML2. fejezet a) pontja nem vonatkozik a következőkre:

- a) az 1938 előtt gyártott puskák, sima csövű fegyverek és vegyescsövű fegyverek;
- b) az eredetileg 1890 előtt gyártott puskák, sima csövű fegyverek és vegyescsövű fegyverek másolatai;
- c) az 1890 előtt gyártott löfegyverek, tarackok, ágyúk és aknavetők;
- d) a vadászati és sport célra használt sima csövű fegyverek. Ezek a fegyverek nem lehetnek kifejezetten katonai célra tervezve, vagy automata tüzelési rendszerűek;
- e) a kifejezetten az alábbi célok bármelyikére tervezett sima csövű fegyverek:
  1. háziállatok leölése;
  2. állatok elkábítása;
  3. szeizmikus vizsgálatok;
  4. ipari lövedékek kilövése; vagy
  5. rögtönzött robbanószerkezetek (IED-k) hatástalanítása;

*NB. A hatástalanító eszközök tekintetében lásd az ML4. fejezetet és a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1A006. pontját.*

*f) a legfeljebb 500 m hatótávolságú, kikötött végű, robbanó töltetet vagy kommunikációs csatornát nem tartalmazó lövedékek kézi vetői.*

b) a kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított vetők, a következők szerint:

1. füstvetők;
2. gázvetők;
3. pirotechnikai vetők;

*Megjegyzés: Az ML2. fejezet b) pontja nem vonatkozik a jelzőpisztolyra.*

c) a kifejezetten az ML2. fejezet a) pontjában meghatározott fegyverekhez tervezett tartozékok, a következők szerint:

1. a kifejezetten katonai felhasználásra tervezett fegyverirányzók és fegyverirányzék-rögzítő szerelések;
2. lángrejtő eszközök;
3. fegyverállványok;
4. kivehető tölténytáruk;

d) 2019 óta nem használatos.

### **III. Fejezet**

#### **(ML3)**

**Lőszerek és gyújtóállító eszközök, és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek a következők szerint:**

a) az ML1., ML2. vagy ML12. fejezetben meghatározott fegyverek és fegyverzetek lőszerei;

b) kifejezetten az ML3. fejezet a) pontjában meghatározott, lőszerekhez tervezett gyújtóállító eszközök.

1. *Megjegyzés: A kifejezetten e célra tervezett, az ML3. fejezetben meghatározott alkatrészek felölelik az alábbiakat:*

- a) fém- vagy polimer termékek, mint például csappantyú üllők, lövedékcsészék, lőszerhevedertagok, vezetőabroncsok és lőszerek fém és polimer alkatrészei;
- b) biztosító és élesítő eszközök, gyújtószerkezetek, szenzorok és robbantást kiváltó eszközök;
- c) egyszeri működésű, nagy teljesítményű tápegységek;
- d) éghető töltényhüvelyek;
- e) lőszerek, többek között kazettás aknák, bombák és végfázis-vezérlésű lövedékek.

2. *Megjegyzés: Az ML3. fejezet a) pontja nem vonatkozik a következőkre:*

- a) lövedék nélkül leperemezésre kerülő lőszerek (vaktöltény);
- b) átlukasztott lőporkamrás oktatólőszerek;
- c) olyan egyéb vaklőszerek és oktatólőszerek, amelyek nem tartalmazzak az éles lőszerekhez tervezett alkatrészeket; vagy
- d) olyan alkatrészek, amelyeket kifejezetten az ezen 2. megjegyzés a), b) vagy c) pontjában meghatározott vaklőszerekhez vagy oktatólőszerekhez terveztek.

3. *Megjegyzés: Az ML3. fejezet a) pontja nem vonatkozik azon lőszerekre, amelyeket kifejezetten az alábbi célra terveztek:*

- a) jelzés;
- b) madárriasztás; vagy
- c) olajkút gázfáklya begyűjtása.

## IV. Fejezet

### (ML4)

**Bombák, torpedók, nem irányított és irányított rakéták, más robbanó eszközök és töltetek, valamint a hozzájuk tartozó berendezések és tartozékok a következő felsorolás szerint, továbbá a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek:**

NB.1: Az irányítás és navigáció eszközei vonatkozásában lásd az ML11. fejezetet.

NB.2: A légi járművek rakétavédelmi rendszerei (AMPS) vonatkozásában lásd az ML4. fejezet c) pontját.

a) Kifejezetten katonai célra kifejlesztett bombák, torpedók, gránátok, füst- és ködgránátok, nem irányított rakéták (reaktív töltetek), aknák, irányított rakéták, mélységi robbanó töltetek, romboló eszközök, romboló készletek, „pirotechnikai eszközök”, töltetek és szimulátorok (berendezések, amelyek a felsorolt eszközök jellemzőit szimulálják).

Megjegyzés: Az ML4. fejezet a) pontja magában foglal:

- a) füst- és ködgránátokat, gyújtóbombákat és robbanó eszközöket;
- b) rakétahajtómű fúvókákat és visszatérő szerkezetek orrkúpjait.

b) Az alábbi tulajdonságok mindegyikével rendelkező berendezések:

- 1. kifejezetten katonai felhasználásra tervezték; és
- 2. kifejezetten az alábbiak bármelyikével összefüggő „tevékenység” céljára tervezték:
  - a) az ML4. fejezet a) pontjában meghatározott eszközök valamelyike; vagy
  - b) rögtönzött robbanószerkezetek (IED-k).

Műszaki megjegyzés:

Az ML4. fejezet b) 2. pontjának alkalmazásában a „tevékenység” a következőkre vonatkozik: kezelés, indítás, telepítés, irányítás, leszerelés, robbantás, működtetés, egyszeri üzemeltetésre való energiaellátás, csapdává alakítás, zavarás, keresés, felfedés, leállítás vagy megsemmisítés.

Megjegyzés: Az ML4. fejezet b) pontja magában foglal:

- a) mobil gázceppfolyósító berendezést, amely naponta min. 1000 kg gáznak a folyékony alakban történő előállítására alkalmas;
- b) úszóképes villamos vezetéket, amely mágneses aknák felszedésére alkalmas.

2. Megjegyzés: Az ML4. fejezet b) pontja nem vonatkozik azokra a kézi készülékekre, amelyeket kizárólag fém tárgyak kimutatására terveztek és nem képesek megkülönböztetni az aknákat más fém tárgyaktól.

c) Légi járművek rakétavédelmi rendszerei (AMPS).

Megjegyzés: Az ML4. fejezet c) pontja nem vonatkozik az alábbiak mindegyikével rendelkező AMPS-ekre:

a) Az alábbi rakétajelző érzékelők bármelyike:

- 1. 100 és 400 nm közötti érzékelési csúcsteljesítménnyel rendelkező passzív érzékelők; vagy
- 2. aktív pulzált doppler rakétajelző érzékelők;

b) Ellentévékenységet generáló kiszóró rendszerek;

c) Látható és infravörös jelet egyaránt kibocsátó világítótöltetek a föld-levegő rakéták eltérítésére; és

d) „Polgári légi járműre” felszerelt AMPS, amely az alábbi jellemzők mindegyikével rendelkezik:

1. Az AMPS csak olyan konkrét „polgári légi járművön” működtethető, amelybe az adott konkrét AMPS-t beszerelték, és amely rendelkezik az alábbiak valamelyikével:

a) polgári típusú minősítés, amelyet egy vagy több uniós tagállam vagy a Wassenaari Megállapodásban részt vevő állam polgári légügyi hatósága bocsátott ki; vagy

b) azzal egyenrangú, a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) által elismert okmány;

2. Az AMPS a „szoftverhez” való jogosulatlan hozzáférés megakadályozására szolgáló védelmet alkalmaz; és

3. Az AMPS rendelkezik olyan aktív mechanizmussal, amely megakadályozza a rendszer működését, ha azt eltávolították abból a „polgári légi járműből”, amelyikbe eredetileg beszerelték.

## V. Fejezet

### (ML5)

**Kifejezetten katonai felhasználásra tervezett tűzvezető, megfigyelő és riasztó eszközök, továbbá a kapcsolódó rendszerek, teszt és illesztő és ellentevékenységi berendezései és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek és tartozékok a következők szerint:**

- a) fegyverirányzók, bombavető számítógépek, lövegbeállító irányzó berendezések és fegyverzetirányító rendszerek;
  - b) egyéb tűzvezető, megfigyelő és riasztó eszközök, továbbá a kapcsolódó rendszerek, a következők szerint:
    - 1. célfelderítő, célmegjelölő, távolságmérő, megfigyelő vagy rávezető rendszerek;
    - 2. felderítésre, felismerésre vagy azonosításra szolgáló berendezések;
    - 3. adatfúzióra szolgáló vagy szenzorintegrációs berendezések
  - c) az ML5. fejezet a) és b) pontjában meghatározott eszközök elleni ellentevékenységi eszközei;
- Megjegyzés: Az ML5. fejezet c) pontjának alkalmazásában az ellentevékenységi eszközei közé tartoznak a felderítő berendezések is.*
- d) az ML5. fejezet a), b) vagy c) pontjában meghatározott eszközök kipróbálásához vagy illesztéséhez használatos berendezések, amelyeket kifejezetten e célra terveztek.

## VI. Fejezet

### (ML6)

**Szárazföldi járművek és alkatrészeik, a következők szerint:**

NB. Az irányítás és navigáció eszközei vonatkozásában lásd az ML11. fejezetet.

a) Kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy arra átalakított szárazföldi járművek és alkatrészeik.

*1. Megjegyzés: Az ML6. fejezet a) pontja magában foglalja az alábbiakat:*

- a) harckocsik és más katonai fegyverzettel ellátott járművek, valamint fegyverek rögzítésre szolgáló előkészítéssel, vagy aknatelepítő, vagy az ML4. fejezetben meghatározott lőszer indítására szolgáló eszközökkel ellátott katonai járművek;
- b) páncélozott járművek;
- c) kételtű és mély gázló képességgel rendelkező járművek;
- d) mentő járművek, lőszer vagy fegyverrendszerek, valamint a rakomány kezelésére szolgáló berendezések vontatására vagy szállítására használt járművek;
- e) pótkocsik.

*2. Megjegyzés: Az ML6. fejezet a) pontjában meghatározott szárazföldi jármű kifejezetten katonai felhasználásra történő átalakítása együtt jár olyan szerkezeti, elektromos vagy mechanikai változtatással, amely magában foglal egy vagy több, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett alkatrészt. Ilyen alkatrészek az alábbiak:*

- a) pneumatikus kerékköpeny, amelyet kifejezetten golyóálló tulajdonsággal terveztek;
- b) az alapvető fontosságú részek páncélozott védelme (pl. üzemanyagtartály vagy járműkabin);
- c) különleges megerősítések fegyverzet felszereléséhez vagy rögzítéséhez;
- d) világítás elsötétítés esetére.

b) Egyéb szárazföldi járművek és alkatrészeik, a következők szerint:

1. Az alábbi jellemzők mindegyikével rendelkező járművek:

- a) járművek, amelyeket a III. szint (lásd: NIJ 0108.01, 1985. szeptember), vagy azzal „egyenértékű szabványok” szerinti vagy annál jobb ballisztikai védelmi képességet biztosító anyagokkal vagy alkatrészekkel gyártottak vagy láttak el;
- b) olyan hajtómű, amely egyszerre hajtja meg mindkét elülső és hátulsó kereket, az olyan járművek hajtóműveit is beleértve, amelyek teherszállítás céljára további kerekekkel rendelkeznek, függetlenül attól, hogy azokat meghajtják-e vagy sem;

- c) a jármű teljes (bruttó) súlya meghaladja a 4500 kg-ot; és
  - d) terepen való használatra tervezték vagy alakították át.
2. Az alábbi tulajdonságok mindegyikével rendelkező alkatrészek:
- a) kifejezetten az ML6. fejezet b) pontjának 1. alpontjában meghatározott járművekhez tervezték; és
  - b) a III. szint (lásd: NIJ 0108.01, 1985. szeptember), vagy azzal „egyenértékű szabványok” szerinti vagy annál jobb ballisztikai védelmi képességet biztosít.
- NB. Lásd még az ML13. fejezet a) pontját.*
1. *Megjegyzés:* Az ML6. fejezet nem vonatkozik az olyan polgári járművekre, amelyeket pénz- vagy értékszállításra terveztek vagy alakítottak át.
2. *Megjegyzés:* Az ML6. fejezet nem vonatkozik az olyan járművekre, amelyek megfelelnek az alábbi kritériumok mindegyikének:
- a) 1946 előtt gyártották;
  - b) nem rendelkeznek az e mellékletben meghatározott és 1945 után gyártott eszközökkel, kivéve a jármű eredeti alkatrészeinek vagy tartozékainak másolatait; és
  - c) nincsenek felszerelve az ML1., ML2. vagy ML4. fejezetben meghatározott fegyverrel, kivéve, ha az működésképtelen és alkalmatlan lövedék kilövésére.

## VII. Fejezet

### (ML7)

**Vegyí anyagok, „biológiai anyagok”, „tömegoszlató harcanyagok”, radioaktív anyagok, kapcsolódó berendezések, alkatrészek és anyagok a következők szerint:**

- a) „biológiai anyagok” vagy radioaktív anyagok, amelyeket úgy szelektáltak vagy úgy módosítottak, hogy azok minél hatékonyabban legyenek képesek emberek vagy állatok halálát, illetve testi sérülését okozni, vagy berendezésekben, a természetben vagy a környezetben kárt tenni;
- b) vegyi harcanyagok (CW), beleértve:
  - 1. idegrendszerre ható vegyi harcanyagok:
    - a) O-alkil (legfeljebb 10 szénatomot tartalmazó lánc, beleértve a cikloalkilt) alkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil)-fluorfoszfonátok, úgymint: szarin (GB): O-izopropil-metil-fluorfoszfonát (CAS 107-44-8); és szomán (GD): O-pinakolil-metil-fluorfoszfonát (CAS 96-64-0);
    - b) O-alkil (legfeljebb 10 szénatomot tartalmazó lánc, beleértve a cikloalkilt) N,N-dialkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil) amino-ciánfoszfátok, úgymint: tabun (GA): O-etil N,N-dimetilamino-cianfoszfát (CAS 77-81-6);
    - c) O-alkil (H vagy legfeljebb 10 szénatomot tartalmazó lánc, beleértve a cikloalkilt), S-2-dialkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil)-aminoetil alkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil) foszfonotiolátok és megfelelő alkilált és protonált sók, úgymint: VX: O-etil S-2-diizopropilaminoetil metiltiolfoszfonát (CAS 50782-69-9);
  - 2. hólyaghúzó vegyi harcanyagok:
    - a) kénmustárok, úgymint:
      - 1. 2-klóretil-klórmethylsulfid (CAS 2625-76-5);
      - 2. bisz(2-klóretil)sulfid (CAS 505-60-2);
      - 3. bisz(2-klóretiltio)metán (CAS 63869-13-6);
      - 4. 1,2-bisz(2-klóretiltio)etán (CAS 3563-36-8);
      - 5. 1,3-bisz(2-klóretiltio)-n-propán (CAS 63905-10-2);
      - 6. 1,4-bisz(2-klóretiltio)-n-bután (CAS 142868-93-7);
      - 7. 1,5-bisz(2-klóretiltio)-n-pentán (CAS 142868-94-8);
      - 8. bisz(2-klóretil-tioetil)éter (CAS 63918-90-1);
      - 9. bisz(2-klóretil-tioetil)éter (CAS 63918-89-8);
    - b) hólyaghúzó harci gázok (luizitok), úgymint:
      - 1. 2-klórvinil-arzindiklorid (CAS 541-25-3);
      - 2. trisz(2-klórvinil)arzin (CAS 40334-70-1);
      - 3. bisz(2-klórvinil)arzinklorid (CAS 40334-69-8);
    - c) nitrogénmustárok, úgymint:
      - 1. HN1: bisz(2-klóretil)etilamin (CAS 538-07-8);



2. HN2: bisz(2-klóretil)metilamin (CAS 51-75-2);
3. HN3: trisz(2-klóretil)amin (CAS 555-77-1);
4. cselekvőképességet akadályozó vegyi harcanyagok, úgymint:
  - d) 3-kvinuklidinil-benzilát (BZ) (CAS 6581-06-2);
5. lombtalanító (defoliáns) vegyi harcanyagok, úgymint:
  - a) butil 2-klóro-4-fluorofenoxiacetát (LNF);
  - b) (2,4,5-triklórfenoxi)ecetsav (CAS 93-76-5) keverve (2,4-diklórfenoxi)ecetsavval (CAS 94-75-7) (Agent Orange (CAS 39277-47-9));

c) CW bináris prekursorok és kulcs prekursorok a következők szerint:

1. alkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil) foszfonil-difluorid, mint DF: metil-foszfonil-difluorid (CAS 676-99-3);
2. O-alkil (H vagy legfeljebb 10 szénatomot tartalmazó lánc, beleértve a cikloalkilt), S-2-dialkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil)-aminoetil alkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil)-foszfonitok és megfelelő alkilált és protonált sók, úgymint:  
QL: O-etil O-2-diizopropilamino-etil-metilfoszfonit (CAS 57856-11-8);
3. klórszarin: O-izopropil-metilklórfoszfonát (CAS 1445-76-7);
4. klórszomán: O-pinakolil-metilklórfoszfonát (CAS 7040-57-5);

d) „tömegoszlató anyagok”, aktív összetevőkből álló vegyi anyagok és azok kombinációi, beleértve:

1. α-bromofenilacetónitril, (α-bromobenzil-cianid) (CA) (CAS 5798-79-8);
  2. [(2-klórfenil) metilén] propándinitril, (o-klórbenzilidénmalononitril) (CS) (CAS 2698-41-1);
  3. 2-klór-1-feniletanon, fenacil-klorid (ω-klóracetofenon) (CN) (CAS 532-27-4);
  4. dibenz-(b,f)-1,4-oxazepin (CR) (CAS 257-07-8);
  5. 10-klór-5,10-dihidrofénarzin, (fenarzin klorid), (Adamzit), (DM) (CAS 578-94-9);
  6. N-Nonanoilmorfolin, (MPA) (CAS 5299-64-9);
1. Megjegyzés: Az ML7. fejezet d) pontja nem vonatkozik azokra a „tömegoszlató harcanyagokra”, amelyek kiszérése egyedi és személyes önvédelemre szolgál.
2. Megjegyzés: Az ML7. fejezet d) pontja nem vonatkozik az élelmiszertermelési és gyógyászati célokra azonosított és csomagolt aktív összetevőkből álló vegyi anyagokra és azok kombinációira.

e) a következőkben felsoroltak bármelyikének szétterítésére tervezett vagy átalakított, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított berendezések és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek:

1. az ML7. fejezet a), b) vagy d) pontjaiban meghatározott anyagok; vagy
2. az ML7. fejezet c) pontja alatt felsorolt prekursorokból készült vegyi harcanyagok.

f) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított védelmi és mentesítő berendezések, alkatrészek és vegyi keverékek a következők szerint:

1. az ML7. fejezet a), b) vagy d) pontjában felsorolt anyagok elleni védelem céljára tervezett vagy átalakított berendezések és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek;
2. az ML7. fejezet a) vagy b) pontja alatt felsorolt anyagokkal szennyezett létesítmények vegyi mentesítésére tervezett vagy átalakított berendezések és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek;
3. kifejezetten az ML7. fejezet a) vagy b) pontja alatt felsorolt anyagokkal szennyezett létesítmények mentesítésére kifejlesztett vagy előállított vegyi keverékek;

Megjegyzés: Az ML7. fejezet f) 1. alpontja magában foglalja a következőket:

- a) a kifejezetten nukleáris, biológiai és vegyi szűrésre tervezett, vagy átalakított légkondicionáló berendezések;
- b) védőruházat.

NB. A polgári gázálcok, védő- és fertőtlenítő felszerelésekről további részletek a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1A004. pontjában is található.

g) az ML7. fejezet a), b) vagy d) pontjában meghatározott harcanyagok felderítésére vagy azonosítására tervezett vagy átalakított, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított berendezések, továbbá a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek;

Megjegyzés: Az ML7. fejezet g) pontja nem vonatkozik a személyi sugárázsmérő doziméterekre.

NB. Lásd még a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1A004. pontját.

h) a kifejezetten az ML7. fejezet b) pontjában meghatározott vegyi harcanyagok érzékelésére vagy azonosítására tervezett vagy feldolgozott „biopolimerek” és az ezek előállításához használt specifikus sejt kultúrák;

i) vegyi harcanyagok semlegesítésére vagy lebontására szolgáló „biokatalizátorok” és azok biológiai rendszerei a következők szerint:

1. a kifejezetten az ML7. fejezet b) pontjában meghatározott vegyi harcanyagok semlegesítésére és lebontására tervezett, és a biológiai rendszerek irányított laboratóriumi szelekciója vagy genetikai manipulációja eredményeként létrejövő „biokatalizátorok”;

2. biológiai rendszerek, amelyek tartalmazzák az ML7. fejezet i) pontjának 1. alpontjában meghatározott „biokatalizátorok” előállításához szükséges specifikus genetikai információt az alábbiak szerint:

a) „expressziós vektorok”;

b) vírusok;

c) sejt kultúrák.

1. Megjegyzés: Az ML7. fejezet b) és d) pontjai nem vonatkoznak a következőkre:

a) cianogén-klorid (CAS 506-77-4). Lásd a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1C450.a.5. pontját;

b) hidrogén-cianid (CAS 74-90-8);

c) klór (CAS 7782-50-5);

d) karbonil klorid (foszgén) (CAS 75-44-5). Lásd a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1C450.a.4. pontját;

e) difoszgén (triklórmetil-klórformiát) (CAS 503-38-8);

f) 2004 óta nem használatos;

g) xylyl-bromid, ortho: (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);

h) benzil-bromid (CAS 100-39-0);

i) benzil-jodid (CAS 620-05-3);

j) brómaceton (CAS 598-31-2);

k) cianogén-bromid (CAS 506-68-3);

l) bróm metil-etil-keeton (CAS 816-40-0);

m) klóraceton (CAS 78-95-5);

n) etil-jódacetát (CAS 623-48-3);

o) jódaceton (CAS 3019-04-3);

p) klórpikrin (CAS 76-06-2). Lásd a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1C450.a.7. pontját.

2. Megjegyzés: Az ML7. fejezet h) pontjában és i) pontjának 2. alpontjában meghatározott sejt kultúrák és biológiai rendszerek kizárólagosak, és ezek az alpontok nem vonatkoznak a polgári célt szolgáló sejtekre vagy biológiai rendszerekre, amelyeket például a mezőgazdaságban, gyógyszeriparban, egészségügyben, állatgyógyászatban, környezetvédelemben, hulladék feldolgozásban vagy élelmiszeriparban alkalmaznak.

## VIII. Fejezet

### (ML8)

**„Energiahordozó anyagok” és kapcsolódó összetevők, a következők szerint:**

NB.1. Lásd még a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1C011. pontját.

NB.2. Töltetekért és eszközökért lásd az ML4. fejezetet, valamint a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1A008. pontját.

Műszaki megjegyzések:

1. Az ML8. fejezet c) pontja 11. és 12. alpontjának kivételével, az ML8. fejezet alkalmazásában a „keverék” két vagy több anyag összetételét jelenti, amelyek közül legalább az egyik az ML8. fejezetben szerepel.

2. Ez a lista az ML8. fejezetben szereplő minden anyagra vonatkozik, még akkor is, ha nem a feltüntetett alkalmazásra szolgál. (pl. a TAGN főképpen robbanóanyagként használatos, de üzemanyagként vagy oxidálószerként is ismert).

3. Az ML8. fejezet alkalmazásában a részecskeméret a tömeg vagy térfogat szerinti átlagos részecskeátmérőt jelenti. A részecskemérettel kapcsolatos mintavételezés és a részecskeméret meghatározása nemzetközi szabványok vagy azokkal egyenértékű tagállami szabványok alapján fog történni.



a) „robbanóanyagok” és azok „keverékei”:

1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroxan vagy 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazán-1-oxide) (CAS 97096-78-1);
2. BNCP [cisz-bisz (5-nitrotetrazolato) tetra amin-kobalt (III) perklorát] (CAS 117412-28-9);
3. CL-14 (diamino dinitrobenzofuroxan vagy 5,7-diamino-4,6-initrobenzofurazán-1-oxid (CAS 117907-74-1);
4. CL-20 (HNIW vagy hexanitrohexaazaisowurtzitán) (CAS 135285-90-4); CL-20 klatrátjai (lásd még az ML8. fejezet g) pontjának („Prekurzorok”) 3. és 4. alpontjait);
5. CP [2-(5-cianotetrazolato) penta amin-kobalt (III) perklorát] (CAS 70247-32-4);
6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetilén, FOX-7) (CAS 145250-81-3);
7. DATB (diaminotrinitrobenzol) (CAS 1630-08-6);
8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazin);
9. DDPO (2,6-diamino-3,5-dinitropirazin-1-oxid, PZO) (CAS 194486-77-6);
10. DIPAM (3,3'-diamino-2,2',4,4',6,6'-hexanitrobiphenyl vagy dipicramide)(CAS 17215-44-0);
11. DNGU (DINGU vagy dinitroglükoluril) (CAS 55510-04-8);
12. furazanok a következők szerint:
  - a) DAAOF (DAAF, DAAFox vagy diaminoazoxifurazan);
  - b) DAAzF (diaminoazofurazan) (CAS 78644-90-3);
13. HMX és változatai az alábbiak szerint (lásd még az ML8. fejezet g) pontjának („Prekurzorok”) 5. alpontját):
  - a) HMX (ciklotetrametilén-tetranitramin, oktahidro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazokin, 1,3,5,7- tetranitro-1,3,5,7-tetraza-ciklótán, oktogén) (CAS 2691-41-0);
  - b) HMX difluoroaminált analógjai;
  - c) K-55 (2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraazabicyclo [3,3,0]-oktanon-3, tetranitroszemiglikouril vagy keto-biciklikus HMX) (CAS 130256-72-3);
14. HNAD (hexanitroadamantán) (CAS 143850-71-9);
15. HNS (hexanitrosztilbén) (CAS 20062-22-0);
16. imidazolok, a következők szerint:
  - a) BNNII [oktahidro-2,5-bisz(nitroimino)imidazo (4,5-d)imidazol];
  - b) DNI (2,4-dinitroimidazole) (CAS 5213-49-0);
  - c) FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazol);
  - d) NTDNIA [N-(2-nitrotriazolo)-2,4-dinitroimidazol];
  - e) PTIA (1-pikril-2,4,5-trinitroimidazol);
17. NTNMH [1-(2-nitrotriazolo)-2-dinitrometilén hidrazin];
18. NTO (ONTA vagy 3-nitro-1,2,4-triazol-5-on) (CAS 932-64-9);
19. polinitrokubánok több mint négy nitrocsoporttal;
20. PYX [2,6-Bisz(pikrilamino)-3,5-dinitropiridin] (CAS 38082-89-2);
21. RDX és változatai:
  - a) RDX (ciklotrimetilén-trinitramin, ciklonit, T4, hexahidro-1,3,5- trinitro-1,3,5-triazin, 1,3,5- trinitro-1,3,5-triaza-ciklohexén, hexogén) (CAS 121-82-4);
  - b) keto-RDX (K-6 vagy 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazaciklohexanon) (CAS 115029-35-1);
22. TAGN (triamino-guanidin-nitrát) (CAS 4000-16-2);
23. TATB (triamino-trinitrobenzol) (CAS 3058-38-6) (lásd még az ML8. fejezet g) pontjának („Prekurzorok”) 7. alpontját);
24. TEDDZ [3,3,7,7-tetrabisz(difluoroamine) oktahidro-1,5-dinitro-1,5-diazocin];
25. tetrazolok a következők szerint:
  - a) NTAT (nitrotriazol aminotetrazol);
  - b) NTNT [1-N-(2-nitrotriazolo)-4-nitrotetrazol];
26. tetril (trinitrofenil-metilnitramin) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadekalin) (CAS 135877-16-6) (lásd még az ML8. fejezet g) pontjának („Prekurzorok”) 6. alpontját);
28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetidin) (CAS 97645-24-4) (lásd még az ML8. fejezet g) pontjának („Prekurzorok”) 2. alpontját);
29. TNGU (SORGUYL vagy tetranitroglükoluril) (CAS 55510-03-7); 30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-piridazino[4,5-d] piridazin) (CAS 229176-04-9);
30. triazinok a következők szerint:
  - a) DNAM (2-oxi-4,6-dinitroamino-s-triazin) (CAS 19899-80-0);
  - b) NNHT (2-nitroimino-5-nitro-hexahidro-1,3,5-triazin) (CAS 130400-13-4);

31. triazolok a következők szerint:

- a) 5-azido-2-nitrotriazol;
- b) ADHTDN (4-amino-3,5-dihidrazino-1,2,4-triazol dinitramid) (CAS 1614-08-0);
- c) ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triazol);
- d) BDNTA (bisz-dinitrotriazol-amin);
- e) DBT (3,3'-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triazol) (CAS 30003-46-4);
- f) DNBT (dinitrobisztriazol) (CAS 70890-46-9);
- g) 2010 óta nem használatos;
- h) NTDNT [1-N-(2-nitrotriazolo) 3,5-dinitrotriazol];
- i) PDNT (1-pikril-3,5-dinitrotriazol);
- j) TACOT (tetranitrobenzotriazolobenzotriazol) (CAS 25243-36-1);

32. az ML8. fejezet a) pontja alatt fel nem sorolt „robbanóanyagok”, amelyek a következő jellemzők bármelyikével rendelkeznek:

- a) maximális sűrűségnél a 8700 m/s értéket meghaladó detonációs sebesség, vagy
- b) a 34 Gpa (340 kbar) értéket meghaladó detonációs nyomás;

33. 2013 óta nem használatos;

34. DNAN (2,4-dinitroanizol) (CAS 119-27-7);

35. TEX (4,10-dinitro-2,6,8,12-tetraoxa-4,10-diazaizowurtzitán);

36. GUDN (karbamoilguanidinium-dinitroamid) FOX-12 (CAS 217464-38-5);

37. tetrazinek a következők szerint:

a) BTAT (bisz(2,2,2-trinitroetil)-3,6-diaminotetrazin);

b) LAX-112 (3,6-diamino-1,2,4,5-tetrazin-1,4-dioxid);

38. 343 K (70 °C) és 373 K (100 °C) közötti olvadáspontú, energiahordozó ionos anyagok 6800 m/s értéket meghaladó detonációs sebességgel vagy 18 GPa (180 kbar) értéket meghaladó detonációs nyomással;

39. BTNEN (bisz(2,2,2-trinitroetil)-nitramin) (CAS 19836-28-3);

40. FTDO (5,6-(3',4'-furazano)-1,2,3,4-tetrazin-1,3-dioxid);

41. EDNA (etilén-dinitramin) (CAS 505-71-5);

42. TKX-50 (dihidroamilammónium-5,5'-bisztetrazol-1,1'-diolát);

Megjegyzés: Az ML8. fejezet a) pontja magában foglalja a „robbanó kokristályokat”.

Műszaki megjegyzés:

A „robbanó kokristály” olyan szilárd anyag, amely rendezett háromdimenziós szerkezetet alkotó két vagy három olyan robbanó molekulából áll, amelyek közül az ML8. fejezet a) pontja legalább egyet megjelöl.

b) „hajtóanyagok”:

1. bármely olyan szilárd „hajtóanyag”, amelynek elméleti specifikus impulzusa (szabványos feltételek között):

- a) több mint 240 másodperc a nem fémezett, nem halogénezett „hajtóanyagok” esetében;
- b) több mint 250 másodperc a nem fémezett, halogénezett „hajtóanyagok” esetében; vagy
- c) több mint 260 másodperc a fémezett „hajtóanyagok” esetében;

2. 2013 óta nem használatos;

3. „hajtóanyagok”, amelyek erőállandója nagyobb, mint 1200 kJ/kg;

4. „hajtóanyagok”, amelyek 38 mm/s stabil egyenes vonalú égési sebességet képesek fenntartani szabványos feltételek között (késleltetett egyes szál formájában mérve) 68,9 bar (6,89 MPa) nyomáson és 294 K (21 °C) hőmérsékleten;

5. elasztomerrel módosított, öntött, kétbázisú „hajtóanyag” (EMCDB), amelynek nyújthatósága maximális nyomáson, 233 K (– 40 °C) hőmérsékleten az 5 %-ot meghaladja;

6. bármely egyéb „hajtóanyag”, amely az ML8. fejezet a) pontja alatt meghatározott összetevőt tartalmaz;

7. az e mellékletben máshol nem említett, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett „hajtóanyagok”;

c) „pirotechnikai eszközök”, üzemanyagok és kapcsolódó összetevőik a következők szerint és azok „keverékei”:

1. kifejezetten katonai célra kifejlesztett „légijármű”-üzemanyagok;

1. Megjegyzés: Az ML8. fejezet c) pontjának 1. alpontja nem vonatkozik a következő „légijármű”-üzemanyagokra: JP-4, JP-5 és JP-8.

2. Megjegyzés: Az ML8. fejezet c) pontjának 1. alpontjában felsorolt „légijármű”-üzemanyagok végtermékek, nem összetevők.

2. alane (alumínium hidrid) (CAS 7784-21-6);

3. boránok a következők szerint és azok származékai:

a) karboránok;

b) borán-homológok a következők szerint:

1. dekaborán (14) (CAS 17702-41-9);

2. pentaborán (9) (CAS 19624-22-7);

3. pentaborán (11) (CAS 18433-84-6);

4. hidrazin és származékai, (lásd még az ML8. fejezet d) pontjának (oxidáló hidrazin származékok) 8. és 9. alpontját):

a) hidrazin (CAS 302-01-2) 70 % és magasabb koncentrációban;

b) monometil hidrazin (CAS 60-34-4);

c) szimmetrikus dimetil hidrazin (CAS 540-73-8);

d) nem-szimmetrikus dimetil hidrazin (CAS 57-14-7);

Megjegyzés: Az ML8. fejezet c) pontjának 4. a) alpontja nem vonatkozik a kifejezetten korrózió csökkentésére szolgáló hidrazin „keverékekre”.

5. Fémes üzemanyagok, üzemanyag-„keverékek” vagy „pirotechnikai” „keverékek”, részecske formában, amelyek lehetnek gömbszerűek, atomizáltak, szferoidok, pikkelyesek vagy őröltek, melyek legalább 99 %-ot tartalmaznak az alábbi anyagok bármelyikéből:

a) a következő fémek és azok „keverékei”:

1. berillium (CAS 7440-41-7) 60 µm-nél kisebb részecskemérettel;

2. vaspór (CAS 7439-89-6) 3 µm vagy kisebb részecskemérettel vasoxidból hidrogénnel végzett redukciós gyártással előállítva;

b) az alábbi összetevőket tartalmazó „keverékek”:

1. cirkónium (CAS 7440-67-7), magnézium (CAS 7439-95-4) vagy ezek ötvözei 60 µm-nél kisebb részecskemérettel; vagy

2. bór (CAS 7440-42-8) vagy bór-karbid (CAS 12069-32-8) üzemanyagok 85 %-os vagy magasabb tisztasággal és 60 µm-nél kisebb részecskemérettel;

1. Megjegyzés: Az ML8. fejezet c) pontjának 5. alpontja vonatkozik a „robbanóanyagokra” és üzemanyagokra, függetlenül attól, hogy a fémeket vagy ötvözeteket alumíniumba, magnéziumba, cirkóniumba vagy berilliumba kapszulázták-e.

2. Megjegyzés: Az ML8. fejezet c) pontjának 5. b) alpontja csak a részecske formában lévő fémes üzemanyagokra vonatkozik abban az esetben, ha azokat más anyagokkal összekeverik olyan katonai célú „keverékek” előállítására érdekében, mint például a folyékony, sűrű szuszpenziójú „hajtóanyagok”, a szilárd „hajtóanyagok” és a „pirotechnikai” „keverékek”.

3. Megjegyzés: Az ML8. fejezet c) pontjának 5. b) 2. alpontja nem vonatkozik a bór-10-zel dúsított bóra és bórkarbidra (20 %-nál magasabb bór-10 tartalommal).

6. kifejezetten lángszórókban vagy gyújtóbombákban történő felhasználáshoz összeállított, szénhidrogén üzemanyagoknál alkalmazott „sűrítőket”, mint például fém sztearátokat (pl. oktál (CAS 637- 12-7)) vagy palmitátokat tartalmazó katonai anyagok;

7. perklorátok, klorátok és kromátok, fémporral, vagy más nagy hatóerejű üzemanyag-adalékokkal;

8. gömbösített vagy gömbszerű alumíniumpor (CAS 7429-90-5) 60 µm vagy kisebb részecskemérettel, és legalább 99 %-os alumínium tartalmú anyagból;

9. titán szubhidrid (TiHn), amelynek sztöchiometriai egyenértéke  $n = 0,65-1,68$ ;

10. az ML8. fejezet c) 1. pontjában nem meghatározott, nagy energiasűrűségű cseppfolyós üzemanyagok, az alábbiak szerint:

a) szilárd és cseppfolyós üzemanyagot egyaránt tartalmazó olyan üzemanyag-keverékek (mint például a bór-tartalmú üzemanyag-keverékek), amelyek tömegalapú energiasűrűsége legalább 40 MJ/kg;

b) más nagy energiasűrűségű üzemanyagok és üzemanyag-adalékok (pl. kubán, ionos oldatok, JP-7, JP-10), amelyek térfogatalapú energiasűrűsége 293 K (20 °C) hőmérsékleten egy atmoszféra (101,325 kPa) nyomás mellett mérve legalább 37,5 GJ/m<sup>3</sup>;

Megjegyzés: Az ML8. fejezet c) 10. b) pontja nem vonatkozik a finomított fosszilis üzemanyagokra, a bioüzemanyagokra és a polgári légi közlekedésben való használatra hitelesített hajtóművekben használt üzemanyagokra.

11. „pirotechnikai” vagy pirofóros anyagok az alábbiak szerint:

a) olyan „pirotechnikai” vagy pirofóros anyagok, amelyeket kifejezetten arra a célra alakítottak ki, hogy az IR-spektrum bármely részén növeljék vagy szabályozzák a kisugárzott energia termelődését;

b) magnézium, politetrafluoretilén (PTFE) és egy vinilidén difluorid-hexafluorpropilén kopolimer (mint például az MTV) keverékei;

12. az ML8. fejezetben máshol nem meghatározott olyan üzemanyag-keverékek, „pirotechnikai” keverékek vagy „energiahordozó anyagok”, amelyek az alábbi tulajdonságok mindegyikével rendelkeznek:

a) a következő anyagok bármelyikének részecskéit 0,5 %-nál nagyobb mennyiségben tartalmazzák:

1. alumínium;
2. berillium;
3. bór;
4. cirkónium;
5. magnézium; vagy
6. titán;

b) az ML8. fejezet c) 12. a) pontjában meghatározott olyan részecskéket tartalmaznak, amelyek mérete egyik irányban sem éri el a 200 nm-t; és

c) az ML8. fejezet c) 12. a) pontjában meghatározott olyan részecskéket tartalmaznak, amelyek fémtartalma legalább 60%;

Megjegyzés: Az ML8. fejezet c) 12. pontja magában foglalja a termiteket.

d) A következő oxidánsok és azok „keverékei”:

1. ADN (ammónium dinitramid vagy SR 12) (CAS 140456-78-6);
2. AP (ammónium perklorát) (CAS 7790-98-9);
3. fluorgáznak a következőkben felsoroltak valamelyikével alkotott elegyei:

a) egyéb halogének;

b) oxigén; vagy

c) nitrogén;

1. Megjegyzés: Az ML8. fejezet d) pontjának 3. alpontja nem vonatkozik a klór-trifluoridra (CAS 7790-91-2).

2. Megjegyzés: Az ML8. fejezet d) pontjának 3. alpontja nem vonatkozik a gázállapotú nitrogén-trifluoridra (CAS 7783-54-2).

4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidin) (CAS 78246-06-7);
5. HAN (hidroxil-ammónium-nitrát) (CAS 13465-08-2);
6. HAP (hidroxil-ammónium-perklorát) (CAS 15588-62-2);
7. HNF (hidrazinium nitroformát) (CAS 20773-28-8);
8. hidrazin-nitrát (CAS 37836-27-4);
9. hidrazin perklorát (CAS 27978-54-7);
10. folyékony oxidáló szerek, gátolt vörösfüstös salétromsavból (IRFNA) (CAS 8007-58-7) összeállítva, vagy azt tartalmazva.

Megjegyzés: Az ML8. fejezet d) pontjának 10. alpontja nem vonatkozik a nem gátolt vörösfüstös salétromsavra.

e) Kötőanyagok, lágyítók, monomerek és polimerek a következők szerint:

1. AMMO (azidometilmetiloxetán és annak polimerjei) (CAS 90683-29-7) (lásd még az ML8. fejezet g) pontjának („Prekurzorok”) 1. alpontját);
2. BAMO (3,3-bisz(azidometil)oxetán és annak polimerjei) (CAS 17607-20-4) (lásd még az ML8. fejezet g) pontjának („Prekurzorok”) 1. alpontját);
3. BDNPA [bis (2,2-dinitropropil)acetal] (CAS 5108-69-0);
4. BDNPF [bis (2,2-dinitropropil)formal] (CAS 5917-61-3);
5. BTTN (butanetrioltrinitrate) (CAS 6659-60-5) (lásd még az ML8. fejezet g) pontjának („Prekurzorok”) 1. alpontját);
6. kifejezetten katonai felhasználásra kifejlesztett és a következők közül bármelyiket tartalmazó energetikai monomerek, lágyítók vagy polimerek:
  - a) nitrocsoportok;
  - b) azidocsoportok;
  - c) nitrátsoportok;
  - d) nitrazacsoportok; vagy
  - e) difluoroamino-csoportok;
7. FAMAO (3-difluoroaminometil-3-azidometil oxetane) és annak polimerjei;
8. FEFO [bisz-(2-fluoro-2,2-dinitroetil) formal] (CAS 17003-79-1);
9. FPF-1 (poli-2,2,3,3,4,4-hexafluoropentane-1,5-diol formal) (CAS 376-90-9);
10. FPF-3 (poly-2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2-tri-fluorometil-3-oxaheptane 1,7-diol formal);
11. GAP (glicidilazid polimer) (CAS 143178-24-9) és annak származékai;

12. HTPB (hidroxil végződésű polibutadién) egy hidroxil viszonysszámmal, amely egyenlő vagy nagyobb, mint 2,2 és egyenlő vagy kisebb, mint 2,4, 0,77 meq/g-nál kisebb hidroxil értékkel, amelynek viszkozitása kevesebb, mint 47 poise 30 °C hőmérsékleten (CAS 69102-90-5);
13. kevesebb mint 10 000 molekula súlyú, alkohol-funkciós csoportot tartalmazó poli(epiklórhidrin) a következők szerint:
  - a) poli(epiklórhidrintriol);
  - b) poli(epiklórhidrintriol);
14. NENA-k (nitratoetilnitrámin elegyek) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 és 85954-06-9);
15. PGN [poli-GLYN, poliglicidilnitrát vagy poli(nitratometil oxirane)] (CAS 27814-48-8);
16. poli-NIMMO (poli nitratometilmetiloxetán), poli-NMMO vagy poli(3-nitratometil-3-metiloxetán) (CAS 84051-81-0);
17. polinitro-orto-karbonátok;
18. TVOPA [1,2,3-trisz(1,2-bis((difluoroamino))etoxi) propán vagy trisz vinoxi propán melléktermék] (CAS 53159-39-0);
19. 4,5-diazidometil-2-metil-1,2,3-triazol (izo-DAMTR);
20. PNO (poli(3-nitrato-oxetán));
21. TMETN (trimetilol-etán-trinitrát) (CAS 3032-55-1);

f) „adalékanyagok” a következők szerint:

1. lúgos réz-szalicilát (CAS 62320-94-9);
2. BHEGA [bis-(2-hidroxietyl) glikolamid] (CAS 17409-41-5);
3. BNO (butadién-nitril-oxid);
4. ferrocén származékok a következők szerint:
  - a) butacén (CAS 125856-62-4);
  - b) katocén (2,2-bis-etilferrocenil propán) (CAS 37206-42-1);
  - c) ferrocén-karboxilsavak és a ferrocén-karboxilsav észterei;
  - d) n-butyl-ferrocén (CAS 31904-29-7);
  - e) más polimer ferrocén származékok melléktermékei, amelyek az ML8. fejezet f) 4. pontjában máshol nem szerepelnek;
  - f) etil-ferrocén (CAS 1273-89-8);
  - g) propil-ferrocén;
  - h) pentil-ferrocén (CAS 1274-00-6);
  - i) diciklopentil-ferrocén;
  - j) diciklohexil-ferrocén;
  - k) dietil-ferrocén (CAS 1273-97-8);
  - l) dipropil-ferrocén;
  - m) dibutil-ferrocén (CAS 1274-08-4);
  - n) dihexil-ferrocén (CAS 93894-59-8);
  - o) acetil-ferrocén (CAS 1271-55-2)/1,1'-diacetil-ferrocén (CAS 1273-94-5);
5. ólom-béta-reszorcilát (CAS 20936-32-7) vagy réz-béta-reszorcilát (CAS 70983-44-7);
6. ólom-citrát (CAS 14450-60-3);
7. béta-reszorcilátok vagy szalicilátok ólom-réz kelátjai (CAS 68411-07-4);
8. ólom-malát (CAS 19136-34-6);
9. ólom-szalicilát (CAS 15748-73-9);
10. ólom-sztanát (CAS 12036-31-6);
11. MAPO [trisz-1-(2-metil) aziridinilfoszfín-oxid] (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis(2-metil-aziridinil) 2-(2-hidroxiopropanoxi) propilamino foszfín-oxid); és más MAPO származékok;
12. metil BAPO [bis(2-metil aziridinil) metilamino foszfín-oxid] (CAS 85068-72-0);
13. N-metil-p-nitroanilin (CAS 100-15-2);
14. 3-nitraz-1,5-pentán diizocianát (CAS 7406-61-9);
15. fémorganikus csatlakozó anyagok a következők szerint:
  - a) neopentil[dialil]oxi, tri[dioktil]foszfát-titanát (CAS 103850-22-2) szintén ismert mint titán IV, 2,2 [bis 2-propenolát-metil, butanolát, trisz (dioktil) foszfát] (CAS 110438-25-0); vagy LICA 12 (CAS 103850-22-2);
  - b) titán IV, [(2-propenolát-1) metil, n-propanolátmetil] butanolát-1, trisz[dioktil] pirofoszfát vagy KR3538;
  - c) titán IV, [(2-propenolát-1)metil, n-propanolátmetil] butanolát-1, trisz (dioktil)foszfát;
16. policián-difluor-aminoetilén-oxid;



17. kötőanyagok az alábbiak szerint:

- a) 1,1R,1S-trimezinil-trisz(2-etilaziridin) (HX-868, BITA) (CAS 7722-73-8);
- b) polifunkcionális aziridin-amidok izoftalikus, trimezikus, izocianursavas vagy trimetilados gerincstruktúrával, és 2-metil vagy 2-etil aziridincsoporttal;

Megjegyzés: Az ML8. fejezet f) 17. b) pontja magában foglalja az alábbiakat:

- a) 1,1H-izoftálil-bisz(2-metilaziridin)(HX-752) (CAS 7652-64-4);
- b) 2,4,6-trisz(2-etil-1-aziridinil)-1,3,5-triazin (HX-874) (CAS 18924-91-9);
- c) 1,1'-trimetiladipil-bisz(2-etilaziridin) (HX-877) (CAS 71463-62-2).

18. propilén-imin (2-metilaziridin) (CAS 75-55-8);

19. nagyfinomságú vasoxid ( $\text{Fe}_2\text{O}_3$ ) (CAS 1317-60-8) 250 m<sup>2</sup>/g-ot meghaladó fajlagos felülettel és 3,0 nm vagy annál kisebb átlagos részecskemérettel;

20. TEPAN (tetraetilén-pentaaminakrilonitril) (CAS 68412-45-3); cianoetilénezett poliaminok és azok sói;

21. TEPANOL (tetraetilén-pentaaminakrilonitril-glicidol) (CAS 68412-46-4); glicidollal cianoetilénezett poliaminok és azok sói;

22. TPB (trifenil bizmut) (CAS 603-33-8);

23. TEPB (tris(eto xifenil) bizmut) (CAS 90591-48-3);

g) „prekursorok” a következők szerint:

NB. Az ML8. fejezet g) pontjában a hivatkozások az ezen anyagokból készült, meghatározott „Energiahordozó anyagok”-ra vonatkoznak:

1. BCMO (3,3-bisz(klórmetyl)oxitáne) (CAS 78-71-7)

(lásd még az ML8. fejezet e) 1. és e) 2. pontját);

2. dinitroazetidin-t-butyl só (CAS 125735-38-8) (lásd még az ML8. fejezet a) pontjának 28. alpontját);

3. hexa-aza-izowurtzitán-származékok, többek között a HBIW (hexabenzil-hexa-aza-izowurtzitán) (CAS 124782-15-6) (lásd még az ML8. fejezet a) pontjának 4. alpontját) és a TAIW (tetraacetil-dibenzil- hexa-aza-izowurtzitán) (CAS 182763-60-6) (lásd még az ML8. fejezet a) pontjának 4. alpontját);

4. 2013 óta nem használatos;

5. TAT (1,3,5,7 tetraacetil-1,3,5,7-tetraaza ciklo-oktán) (CAS 41378-98-7) (lásd még az ML8. fejezet a) pontjának 13. alpontját);

6. 1,4,5,8-tetraazadekalin (CAS 5409-42-7) (lásd még az ML8. fejezet a) pontjának 27. alpontját);

7. 1,3,5-triklórbenzol (CAS 108-70-3) (lásd még az ML8. fejezet a) pontjának 23. alpontját);

8. 1,2,4-trihidroxibután (1,2,4-butanetriol) (CAS 3068-00-6) (lásd még az ML8. fejezet e) pontjának 5. alpontját);

9. DADN (1,5-diacetil-3,7-dinitro-1, 3, 5, 7-tetraaza-ciklooktán) (lásd még az ML8. fejezet a) pontjának 13. alpontját).

h) „reaktív anyagból” készült porok vagy tárgyak a következők szerint:

1. Az alábbi anyagok bármelyikéből készült olyan, az ML8. fejezetben másutt meg nem határozott porok, amelyek szemcsemérete egyik irányban sem éri el a 250 µm-t:

a) alumínium;

b) nióbium;

c) bór;

d) cirkónium;

e) magnézium;

f) titán;

g) tantál;

h) volfrám;

i) molibdén; vagy

j) hafnium;

2. Az ML3., az ML4., az ML12. és az ML16. fejezetben meg nem határozott olyan tárgyak, amelyek az ML8. fejezet h) 1. pontjában meghatározott porokból készülnek.

Műszaki megjegyzések:

1. A „reaktív anyagok” olyan kialakításúak, hogy azok csak nagy nyírósebességen adjanak exoterm reakciót, és azokat alátétként vagy hüvelyként való felhasználásra tervezték gyújtófejekhez.

2. A „reaktív anyagból” készült porok például nagy energiaigényű golyósmalmokban végzett őrlési folyamat útján készülnek.

3. A „reaktív anyagból” készült tárgyak például szelektív lézeres szinterezés útján készülnek.



1. Megjegyzés: Az ML8. fejezet nem vonatkozik az alábbi anyagokra, kivéve, ha elegyet alkotnak, vagy keverve vannak az ML8. fejezet a) pontjában meghatározott „energiahordozó anyagokkal”, vagy az ML8. fejezet c) pontjában meghatározott fémekkel:

- a) ammónium-pikrát (CAS 131-74-8);
- b) fekete lőpor;
- c) hexanitrodifenilamin (CAS 131-73-7);
- d) difluór-amin (CAS 10405-27-3);
- e) nitrokeményítő (CAS 9056-38-6);
- f) káliumnitrát (CAS 7757-79-1);
- g) tetranitronaftalin;
- h) trinitroanisol;
- i) trinitronaftalin;
- j) trinitroxilén;
- k) N-pirrolidinon; 1-metil-2-pirrolidinon (CAS 872-50-4);
- l) dioktil-malát (CAS 142-16-5);
- m) etil-hexil-akrilát (CAS 103-11-7);
- n) tri-etil-alumínium (TEA) (CAS 97-93-8), trimetilalumínium (TMA) (CAS 75-24-1), és a lítium, nátrium, magnézium, cink vagy bór egyéb öngyulladó-fém alkiljai vagy ariljai;
- o) nitrocellulóz (CAS 9004-70-0);
- p) nitroglicerín (vagy glicerol-trinitrát, trinitroglicerín) (NG) (CAS 55-63-0);
- q) 2,4,6-trinitrotoluol (TNT) (CAS 118-96-7);
- r) etilén-diamin-dinitrát (EDDN) (CAS 20829-66-7);
- s) penta-eritritol-tetranitrát (PETN) (CAS 78-11-5);
- t) ólomazid (CAS 13424-46-9), normál ólomstifnát (CAS 15245-44-0) és lúgos ólomstifnát (CAS 12403-82-6), valamint primer robbanóanyagok és élesztő elegyek, amelyek azidokat vagy azid komplex vegyületeket tartalmaznak;
- u) trietilén-glikol-dinitrát (TEGDN) (CAS 111-22-8);
- v) 2,4,6-trinitro-reszorcinol (stifnát sav) (CAS 82-71-3);
- w) dietil-difenil karbamid (CAS 85-98-3); dimetil-difenil karbamid (CAS 611-92-7); metil-etil- difenil karbamid (centralitok);
- x) N,N-difenil karbamid (nem szimmetrikus difenil karbamid) (CAS 603-54-3);
- y) metil-N,N-difenil karbamid (metil nem szimmetrikus difenil karbamid) (CAS 13114-72-2);
- z) etil-N,N-difenil karbamid (etil nem szimmetrikus difenilkarbamid) (CAS 64544-71-4); aa) 2-nitro-difenil-amin (2-NDPA) (CAS 119-75-5); bb) 4-nitro-difenil-amin (4-NDPA) (CAS 836-30-6); cc) 2,2-dinitro-propanol (CAS 918-52-5); dd) nitroguanidin (CAS 556-88-7) (lásd a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1C011. d) alpontját).

2. Megjegyzés: Az ML8. fejezet nem vonatkozik az ammónium-perklorátra (az ML8. fejezet d) pontjának 2. alpontja), az NTO-ra (az ML8. fejezet a) pontjának 18. alpontja) és a katocénra (az ML8. fejezet f) pontja 4. alpontjának b) pontja), amennyiben azok az alábbi kritériumok mindegyikét teljesítik:

- a) kifejezetten polgári felhasználású gázfejlesztő készülékekhez van kialakítva vagy előállítva;
- b) elegyet alkot vagy keverve van nem aktív, hőre keményedő kötőanyaggal vagy lágyítószerrel, és tömege kisebb, mint 250 g;
- c) az ammónium-perklorát (az ML8. fejezet d) pontjának 2. alpontja) aránya legfeljebb 80 % az aktív anyag tömegéhez képest;
- d) az NTO (az ML8. fejezet a) pontjának 18. alpontja) tömege 4 g vagy annál kisebb; és
- e) a katocén (az ML8. fejezet f) pontja 4. alpontjának b) pontja) tömege 1 g vagy annál kisebb.

## **IX. Fejezet**

### **(ML9)**

**Hadihajók (felszíni vagy víz alatti), különleges tengerészeti berendezések, tartozékok, alkatrészek és egyéb vízfelszíni járművek a következők szerint:**

NB. Az irányítás és navigáció eszközei vonatkozásában lásd az ML11. fejezetet. a) vízi járművek és alkatrészek a következők szerint:

1. Kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított (felszíni vagy víz alatti) vízi járművek, függetlenül a jelenlegi műszaki állapottól vagy működési feltételektől, és attól, hogy rendelkeznek-e fegyverzethordozó rendszerekkel vagy páncélzattal, valamint az ilyen vízi járművek úszótestei vagy azok részei, és kifejezetten katonai felhasználásra tervezett alkatrészei;

Megjegyzés: Az ML9. fejezet a) pontjának 1. alpontja magában foglalja a kifejezetten a búvárok szállítására tervezett vagy átalakított járműveket.

2. Az ML9. fejezet a) pontjának 1. alpontjában nem meghatározott olyan felszíni vízi járművek, amelyek a következők bármelyikével rendelkeznek, a járműre rögzítve vagy abba beépítve:

a) az ML1. fejezetben meghatározott automata fegyverek, vagy az ML2., az ML4., az ML12. vagy az ML19. fejezetben meghatározott fegyverek, vagy 12,7 mm vagy annál nagyobb űrméretű fegyverek „rögzítési” vagy felfüggesztési pontjai;

Műszaki megjegyzés:

A „rögzítés(i) pont(ok)” a fegyverek rögzítésére szolgáló eszközökre, vagy a tartók rögzítéséhez szükséges szerkezeti megerősítésekre vonatkoznak.

b) az ML5. fejezetben meghatározott tűzvezető rendszerek;

c) Rendelkeznek a következők mindegyikével:

1. „vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris (CBRN) védelem”; és

2. semlegesítési célokra tervezett „előmosó vagy leöblítő rendszer”; vagy

Műszaki megjegyzések:

1. A „vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris (CBRN) védelem” egy zárt rendszerű helyiség, amelyet túlnyomás, szigetelt szellőztetőrendszer, korlátozott számú, CBRN-szűrőkkel ellátott szellőzőnyílás és légzárókkal felszerelt, korlátozott személyzeti hozzáférési pont jellemez.

2. Az „előmosó vagy leöblítő rendszer” tengervízet permetező rendszer, amely képes a hajó külső felületének és fedélzetének egyidejű lemosására.

d) az ML4. fejezet b) pontjában, az ML5. fejezet c) pontjában vagy az ML11. fejezet a) pontjában meghatározott, aktív, fegyver elleni eszközök, amelyek a következők bármelyikével rendelkeznek:

1. „CBRN-védelem”;

2. kifejezetten radar keresztmetszet csökkentésére tervezett hajótest és parancshídház;

3. hőkibocsátást csökkentő eszközök (pl. a kipufogó/füstgázok hűtőrendszere), kivéve a kifejezetten a hajtómű hatékonyságának általános növelésére vagy a környezeti hatások csökkentésére tervezett eszközöket; vagy

4. a vízi jármű egésze mágnesességének csökkentésére tervezett demagnetizáló rendszer;

b) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett motorok és hajtóműrendszerek, és azok kifejezetten katonai felhasználásra tervezett alkatrészei, a következők szerint:

1. kifejezetten tengeralattjárók meghajtására tervezett dízelmotorok;

2. kifejezetten tengeralattjárók meghajtására tervezett és az alábbi jellemzők mindegyikével rendelkező elektromos motorok:

a) több mint 0,75 MW (1 000 LE) teljesítmény;

b) gyors tolatási képesség;

c) folyadékhűtés; és

d) teljesen zárt kivitel;

3. a következő jellemzők mindegyikével rendelkező dízelmotorok:

a) 37,3 kW (50 LE) vagy nagyobb teljesítmény; és

b) a teljes tömeg 75%-át meghaladó „nem mágneses” összetevők;

Műszaki megjegyzés:

Az ML9. fejezet b) pontja 3. alpontjának alkalmazásában a „nem mágneses” kifejezés azt jelenti, hogy a relatív permeabilitás értéke 2 alatt van.

4. „Levegőfüggetlen (AIP)”, kifejezetten tengeralattjárókra kifejlesztett hajtóműrendszerek;

Műszaki megjegyzés:

„Levegőfüggetlen hajtóműrendszer” (Air Independent Propulsion, AIP) révén a lemerült tengeralattjáró atmoszferikus oxigén nélkül hosszabb ideig képes hajtóműrendszerének működtetésére, mint amire akkumulátorral lenne képes. Az ML9. fejezet b) pontjának 4. alpontja alkalmazásában az AIP nem foglalja magában a nukleáris energiát.

c) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett víz alatti érzékelő eszközök, azok vezérlőberendezései és kifejezetten katonai felhasználásra tervezett alkatrészei;

d) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett tengeralattjáró elleni és torpedó elfogó hálók;

e) 2003 óta nem használatos;

f) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett hajótest áthatolók és csatlakozók, amelyek képesek a hajótesten kívüli berendezésekkel a kölcsönös együttműködésre, és azok kifejezetten katonai felhasználásra tervezett alkatrészei;

Megjegyzés: Az ML9. fejezet f) pontja magában foglalja a hajók azon egy eres, több eres, koaxiális vagy rádiófrekvenciás típusú csatlakozóit és hajótest áthatolóit, amelyek képesek megakadályozni a vízszivárgást és fenntartani 100 méternél nagyobb merülési mélységben a szükséges jellemzőket; továbbá a mélységtől függetlenül kifejezetten „lézernyaláb” átvitelére tervezett száloptikai csatlakozókat és optikai áthatolókat.

Az ML9. fejezet f) pontja nem vonatkozik a normál hajótengely és a hidrodinamikai irányító rudazat hajótest áthatolóira.

g) alacsony zajszintű csapágyak a következő alkatrészek bármelyikével felszerelve, és azok a kifejezetten katonai felhasználásra tervezett berendezések, amelyek ilyen csapágyakat foglalnak magukba:

1. gáz-, vagy mágneses felfüggesztés;
2. aktív jelel nyomás-vezérlés; vagy
3. vibráció elnyomás-vezérlés.

h) kifejezetten az ML9. fejezet a) pontjában meghatározott hajókhoz tervezett, nukleáris energia előállítására szolgáló berendezések vagy nukleáris meghajtóberendezések, valamint az azokhoz kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy „átalakított” alkatrészek.

Műszaki megjegyzés:

Az ML9. fejezet h) pontjának alkalmazásában az „átalakított” kifejezés alatt olyan strukturális, elektromos, mechanikai vagy egyéb változtatás értendő, amely egy adott nem katonai eszközt kifejezetten katonai felhasználásra tervezett eszköz katonai képességeivel ruház fel.

Megjegyzés: Az ML9. fejezet h) pontja magában foglalja az „atomreaktorokat”.

## X. Fejezet

### (ML10)

**„Légi járművek”, „levegőnél könnyebb légi járművek”, „személyzet nélküli légi járművek”, légijármű-hajtóművek (motor) és „légijármű”-alkatrészek, illetve az azokhoz tartozó berendezések és alkatrészek, amelyeket kifejezetten katonai felhasználásra terveztek vagy alakítottak át, a következők szerint):**

NB. Az irányítás és navigáció eszközei vonatkozásában lásd az ML11. fejezetet.

a) személyzet által vezetett „légi járművek” és „levegőnél könnyebb légi járművek” és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek;

b) 2011 óta nem használatos;

c) személyzet nélküli „légi járművek” és „levegőnél könnyebb légi járművek”, valamint kapcsolódó berendezések és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek, a következők szerint:

1. „személyzet nélküli légi járművek” („UAV”), távirányítással vezetett légi járművek (RPV), autonóm programozható légi járművek és személyzet nélküli, „levegőnél könnyebb légi járművek”;
2. indító szerkezetek, mentő eszközök és földi kiszolgáló eszközök;
3. vezérlésre vagy irányításra tervezett berendezések;

d) légijármű-hajtóművek és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek;

e) a kifejezetten a következők bármelyikéhez való használatra tervezett vagy módosított légi üzemanyag-utántöltési eszközök és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek;

1. az ML10. fejezet a) pontjában meghatározott „légi jármű”; vagy
2. az ML10. fejezet c) pontjában meghatározott, személyzet nélküli „légi jármű”;

f) „földi kiszolgáló eszközök”, amelyeket kifejezetten az ML10. fejezet a) pontjában meghatározott „légi járműhöz” való használatra, vagy az ML10. fejezet d) pontjában meghatározott légijármű-hajtóművekhez terveztek;

Megjegyzés: Az ML10. fejezet f) pontja magában foglalja a nyomás alatti üzemanyag-utántöltő berendezéseket és a szűk területeken végrehajtandó műveletekhez tervezett berendezéseket, beleértve a hajó fedélzetén található berendezéseket is.

g) az ML10. fejezet a) pontjában meghatározott „légi járművön” való használatra tervezett, a személyzet rendelkezésére álló védőfelszerelések, a személyzet biztonságát szolgáló berendezések, valamint más olyan, a személyzet vészhelyzetben való kimenekítését szolgáló eszközök, amelyek nem szerepelnek az ML10. fejezet a) pontjában;

Megjegyzés: Az ML10. fejezet g) pontja nem vonatkozik a személyzet általi használatra szolgáló olyan sisakokra, amelyek nem tartalmazzak az e mellékletben meghatározott berendezéseket, és amelyek nem alkalmasak ilyenek felszerelésére vagy elhelyezésére.

NB. A sisakokhoz kapcsolódóan lásd még az ML13. fejezet c) pontját.

h) ejtőernyők, siklóernyők és kapcsolódó berendezések, valamint a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek, a következők szerint:

1. az e mellékletben máshol nem említett ejtőernyők;
2. siklóernyők;
3. kifejezetten nagy magasságból történő ejtőernyős ugrásokhoz tervezett felszerelés (pl. ruhák, különleges sisakok, légzőkészülékek, navigációs berendezések);

i) ejtőernyővel ledobott terhekre tervezett késleltetett nyitású berendezések vagy automatikus irányítórendszerek.

1. Megjegyzés: Az ML10. fejezet a) pontja nem vonatkozik a kifejezetten katonai célra tervezett „légi járművekre” és „levegőnél könnyebb légi járművekre” vagy az említett „légi járművek” változataira, amennyiben megfelelnek az alábbi kritériumok mindegyikének:

- a) nem harci „légi járművek”;
- b) nem katonai kialakításúak és nincsenek felszerelve kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított berendezéssel vagy tartozékkal; és
- c) egy vagy több uniós tagállam vagy a Wassenaari Megállapodásban részt vevő állam polgári légügyi hatósága által polgári használatra lajstromozásra kerültek.

2. Megjegyzés: Az ML10. fejezet d) pontja nem vonatkozik az alábbiakra:

- a) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított légijármű-hajtóművek, amelyek egy vagy több uniós tagállam vagy a Wassenaari Megállapodásban részt vevő állam polgári légügyi hatósága által „polgári légi járműben” való használatra lajstromozásra kerültek, vagy a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek;
- b) dugattyús légijármű-motorok vagy a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek, kivéve azokat, amelyeket „személyzet nélküli légi járművekhez” terveztek.

3. Megjegyzés: Az ML10. fejezet a) és d) pontja alkalmazásában a kifejezetten nem katonai „légi járművekhez” vagy légijármű-hajtóművekhez tervezett katonai jellegű alkatrészek és katonai jellegű kapcsolódó berendezések csak azokat a katonai jellegű alkatrészeket és katonai jellegű kapcsolódó berendezéseket jelentik, amelyek a katonai felhasználásra történő átalakításhoz szükségesek.

4. Megjegyzés: Az ML10. fejezet a) pontja alkalmazásában a katonai felhasználás a következőket jelenti: ütközet, katonai felderítés, roham, katonai kiképzés, logisztikai támogatás, valamint személyi állomány vagy katonai berendezés szállítása és légi deszantolása.

5. Megjegyzés: Az ML10. fejezet a) pontja nem vonatkozik azokra a „légi járművekre” vagy „levegőnél könnyebb légi járművekre”, amelyek megfelelnek az alábbi kritériumok mindegyikének:

- a) először 1946 előtt gyártották;
- b) nem rendelkeznek az e mellékletben meghatározott eszközökkel, kivéve, ha ezek ahhoz szükségesek, hogy a „légi járművek” megfeleljenek egy vagy több uniós tagállam vagy a Wassenaari Megállapodásban részt vevő állam polgári légügyi hatósága biztonsági vagy légialkalmassági előírásainak; és
- c) nincsenek felszerelve az e mellékletben meghatározott fegyverrel, kivéve, ha az működésképtelen és alkalmatlan arra, hogy újra üzembe helyezzék.

6. Megjegyzés: Az ML10. fejezet d) pontja nem vonatkozik azokra a légijármű-hajtóművekre, amelyeket 1946 előtt gyártottak először.

## **XI. Fejezet**

**(ML11)**

**Az e mellékletben másutt meg nem határozott elektronikai berendezések, „űrhajók” és alkatrészeik, a következők szerint:**

a) kifejezetten katonai célra tervezett elektronikai berendezések, valamint a kifejezetten ezekhez tervezett alkatrészek;

Megjegyzés: Az ML11. fejezet a) pontja magában foglalja a következőket:

a) elektronikai ellentevékenységre szolgáló és elektronikai ellentevékenység elleni berendezéseket (úgy mint oda nem tartozó, vagy hibás jeleknek a radar, vagy rádió kommunikációs vevőkbe történő bejuttatására tervezett berendezéseket, vagy amelyek képesek másképpen megakadályozni az ellenséges elektronikus vevőket a hatásos vételben, működésben, beleértve azok ellentevékenységi berendezéseit is), beleértve a zavarásra szolgáló és zavarás elleni berendezéseket is;

b) széles frekvenciasávban hangolható elektroncsövek;

c) elektronikai rendszerek vagy berendezések, amelyeket elektromágneses spektrum ellenőrzésére és megfigyelésre, katonai hírszerzési vagy biztonsági célokra, vagy az ilyen hírszerzési és megfigyelési ellentevékenység elhárítására terveztek;

d) víz alatti ellentevékenység eszközei, többek között akusztikai és mágneses zavaróeszközök és csapdák, a szonár vevőkbe zavaró, vagy hamis jeleket továbbító berendezések;

e) adatfeldolgozó berendezés biztonsági eszköze, adattitkosító berendezés, rejtjelezési eljárásokkal ellátott biztonsági távközlési és jelátviteli berendezések;

f) azonosító, engedélyező és kulcsbetöltő berendezés, valamint a kulcs kezelésére, készítésére és elosztására szolgáló berendezés;

g) irányítási és navigációs berendezések;

h) digitális troposcatter-rádió kommunikációs adatátviteli berendezések;

i) kifejezetten az elektronikus jel-hírszerzés céljára kifejlesztett digitális demodulátorok;

j) „automata parancsnoki és vezetési rendszerek”.

NB. a katonai alkalmazású „szoftverrádióval” (SDR) kapcsolatos „szoftver” tekintetében lásd az ML21. fejezetet.

b) „műholdas navigációs rendszerek” zavaró berendezései és a kifejezetten ezekhez tervezett alkatrészek;

c) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított „űrhajók” és az „űrhajók” kifejezetten katonai felhasználásra tervezett alkatrészei.

## **XII. Fejezet**

**(ML12)**

**Nagy sebességű, kinetikai energiájú fegyverrendszerek és kapcsolódó eszközök, és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek a következők szerint:**

a) a célpont megsemmisítésére vagy a célpont támadási célja elérésének megakadályozására tervezett kinetikai energiájú fegyverrendszerek;

b) kifejezetten e célból tervezett vizsgáló és értékelő berendezések és vizsgálati modellek, beleértve a diagnosztikai műszereket és célokat, a kinetikai energiájú lövedékek és rendszerek dinamikus vizsgálatára.

NB. Űrméret alatti lőszer és kizárólag vegyi hajtóanyagot alkalmazó fegyverrendszerek és azok lőszerei tekintetében lásd az ML1–ML4. fejezetet.

1. Megjegyzés: Az ML12. fejezet magában foglalja az alábbiakat, amennyiben azokat kifejezetten kinetikai energiájú fegyverrendszer céljára tervezték:

- a) indító-meghajtó rendszerek, amelyek alkalmasak egyszeri, vagy gorstüzelésű üzemmódban 0,1 grammot meghaladó tömeg 1,6 km/s-ot meghaladó sebességre történő felgyorsítására;
- b) primer áramforrások, villamos páncélzat, energiatároló berendezések (pl. nagy kapacitású energiatároló kondenzátorok), hő-gazdálkodási, kondicionáló, kapcsoló vagy üzemanyag-kezelő berendezések; valamint elektromos csatlakozók az energiaellátás és a löveg, valamint a lövegtorony és egyéb meghajtások számára;
- NB.** A nagy kapacitású energiatároló kondenzátorok tekintetében lásd még a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 3A001.e.2. pontját.
- c) a cél felderítését, nyomon követését, a tűzvezetést és az eredmény felmérését szolgáló rendszerek;
- d) irányított lövedék önvezérlési, irányítási, vagy eltérítő hajtási (oldalirányú gyorsulást biztosító) rendszerei.
- 2. Megjegyzés:** Az ML12. fejezet vonatkozik mindazon fegyverrendszerekre, amelyek az alábbi hajtásmódok bármelyikével működnek:
- a) elektromágneses;
- b) elektrotermikus;
- c) plazma;
- d) könnyűgáz; vagy
- e) vegyi hajtóanyag (ha azt a fentiek bármelyikével kombinálják).

### **XIII. Fejezet**

#### **(ML13)**

#### **Páncélozott vagy védőberendezések, szerkezetek, alkatrészek és tartozékok az alábbiak szerint:**

- a) az alábbi jellemzők bármelyikével rendelkező fém vagy nem fém páncéllemezek:
1. katonai szabvány vagy előírás szerint gyártva; vagy
  2. katonai felhasználásra alkalmas;
- NB.** A testvédő páncéllemezek vonatkozásában lásd az ML13. fejezet d) pontjának 2. alpontját.
- b) kifejezetten katonai rendszerek ballisztikai védelmére tervezett fémes vagy nemfémes szerkezetek, vagy azok kombinációi, és kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek;
- c) sisakok és a kifejezetten ezekhez tervezett alkatrészek és tartozékok, az alábbiak szerint:
1. katonai szabványok vagy előírások, vagy hasonló nemzeti szabványok szerint gyártott sisakok;
  2. kifejezetten az ML13. fejezet c) pontjának 1. alpontjában meghatározott sisakokhoz tervezett sisakborítások, bélések vagy komfort-töltések;
  3. kifejezetten az ML13. fejezet c) pontjának 1. alpontjában meghatározott sisakokhoz tervezett kiegészítő ballisztikai védőelemek.
- NB.** A katonai sisakok egyéb alkatrészeivel, illetve tartozékaival kapcsolatban lásd az e melléklet vonatkozó bejegyzését.
- d) testvédő páncélzat vagy védőruházat és annak alkatrészei az alábbiak szerint:
1. lágy testvédő páncélzat vagy védőruházat katonai szabvány, előírás vagy annak megfelelő követelmény szerint gyártva, és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek;
- Megjegyzés:** Az ML13. fejezet d) pontjának 1. alpontja értelmében a katonai szabványok vagy előírások tartalmazzanak legalább a repeszek elleni védelemre vonatkozó előírásokat.
2. kemény testvédő páncéllemezek, melyek a III. szint (lásd: NIJ 0101.06, 2008. július, vagy azzal „egyenértékű szabványok”) szerinti vagy annál jobb ballisztikai védelmi képességet biztosítanak.
1. **Megjegyzés:** Az ML13. fejezet b) pontja magában foglalja a kifejezetten reaktív páncélzathoz vagy katonai óvóhelyek létrehozására tervezett anyagokat.
  2. **Megjegyzés:** Az ML13. fejezet c) pontja nem vonatkozik az olyan sisakokra, amelyek megfelelnek az alábbi kritériumok mindegyikének:
    - a) először 1970 előtt gyártották; és
    - b) nem úgy tervezték vagy nem alakították át úgy, hogy elláthatók legyenek az EU közös katonai listáján meghatározott eszközökkel, továbbá nem szerelték fel ilyen eszközökkel.
  3. **Megjegyzés:** Az ML13. fejezet c) és d) pontja nem vonatkozik azon sisakokra, testvédő páncélzatokra és az azokhoz tartozó szerelvényekre, amelyeket azok viselője személyes védelmére tart magánál.



4. Megjegyzés: Az ML13. fejezet c) pontjában meghatározottak körébe kizárólag a kifejezetten bombák hatástalanítását végzők számára tervezett, kifejezetten katonai felhasználású védősisakok tartoznak.

NB.1 Lásd még a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1A005. pontját.

NB.2 A testvédő páncélzatok és sisakok gyártásához használt „szálas és rostos anyagok” tekintetében lásd a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1C010. pontját.

## **XIV. Fejezet**

**(ML14)**

**„Kifejezetten katonai gyakorló” eszközök vagy hadgyakorlat forgatókönyvének szimulációjára szolgáló berendezések, szimulátor berendezések az ML1. fejezetben vagy az ML2. fejezetben meghatározott bármilyen tűzfegyver vagy fegyver használatának begyakorlására, és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek és tartozékok.**

Műszaki megjegyzés:

„Kifejezetten katonai gyakorló eszközök”: a katonai célú támadásgyakorló eszközök, a repülésoktató eszközök, a lokátor cél gyakorlóeszközök, a lokátor célpont generátorok, a fegyver irányzó oktató berendezések, a tengeralattjáró elhárító harci eszközök gyakorló eszközei, a repülés szimulátorok (beleértve a pilóták/úrhajósok kiképzésére szolgáló emberméretű centrifugákat), a lokátor oktató berendezések, a műszeres repülés gyakorlását szolgáló oktató berendezés, a navigációs oktató berendezések, a rakétaindítást gyakoroltató berendezések, a célberendezések, a pilóta nélküli (cél) „légi járművek”, a fegyverzetgyakorló berendezések, a pilóta nélküli „légi jármű” gyakorló berendezés, a mobil gyakorló egységek és a szárazföldi katonai hadműveletek gyakorlására szolgáló berendezések.

1. Megjegyzés: Az ML14. fejezet magában foglalja a gyakorló eszközök képző és interaktív környezeti rendszereit, amelyeket kifejezetten katonai felhasználásra terveztek vagy alakították át.

2. Megjegyzés: Az ML14. fejezet nem vonatkozik a kifejezetten vadász és sportfegyverek használatának gyakorlására szolgáló berendezésekre.

## **XV. Fejezet**

**(ML15)**

**Kifejezetten katonai felhasználásra tervezett képző vagy ezeket zavaró berendezések, valamint a kifejezetten ezekhez tervezett alkatrészek és tartozékok az alábbiak szerint:**

- a) rögzítő és képfeldolgozó berendezések;
- b) kamerák, fényképezési és filmfeldolgozó berendezések;
- c) képerősítő berendezések;
- d) infravörös vagy termikus képző berendezések;
- e) képző lokátorszenzor berendezések;
- f) az ML15. fejezet a)–e) pontokban meghatározott berendezésekhez tartozó zavaró és zavarás-elhárító berendezések.

Megjegyzés: Az ML15. fejezet f) pontja magában foglalja azon berendezéseket, amelyeket a katonai képző rendszerek működésének vagy hatékonyságának a csökkentésére, vagy az ilyen csökkentő hatásoknak a minimalizálására terveztek.

Megjegyzés: Az ML15. fejezet nem vonatkozik az „első generációs képerősítő csövekre”, vagy a kifejezetten az „első generációs képerősítő csövek” alkalmazásával tervezett berendezésekre.

NB. Az „első generációs képerősítő csöveket” alkalmazó célzókészülékek besorolása tekintetében lásd az ML1. és ML2. fejezetet, valamint az ML5. fejezet a) pontját.

NB. Lásd még a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 6A002.a.2. és 6A002.b. pontját.

## XVI. Fejezet

(ML16)

**Kovácsolt, sajtolt és más félkész gyártmányok, amelyeket kifejezetten az ML1–ML4., ML6., ML9., ML10., ML12. vagy ML19. fejezetben meghatározott eszközökhöz terveztek.**

*Megjegyzés:* Az ML16. fejezet az anyagösszetétel, geometriai méret vagy alkalmazás alapján azonosítható félkész gyártmányokra vonatkozik.

## XVII. Fejezet

(ML17)

**Különféle berendezések, anyagok és „könyvtárak”, és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek a következők szerint:**

a) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított alámerülő és víz alatti úszó készülék, a következők szerint:

1. önálló, alámerülő, ismételt belégzésű készülék, zárt vagy félig zárt rendszerű;
2. kifejezetten az ML17. fejezet a) 1. pontjában meghatározott alámerülő készülékkel együtt történő használatra tervezett víz alatti úszó készülék;

*NB. Lásd még a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 8A002.q. pontját.*

b) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett szerkezeti felszerelés;

c) jel elfojtáshoz, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett szerelvények, bevonatok és eljárások;

d) kifejezetten a harci zónában történő használatra tervezett tábori műszaki eszközök;

e) „robotok”, „robot”-vezérlések és „robot”-„végeffektorok”, amelyek a következő jellemzők valamelyikével bírnak:

1. kifejezetten katonai felhasználásra tervezték;
2. magában foglal hidraulikavezetékek védelmére szolgáló eszközöket a ballisztikai repeszek által kívülről okozott szakadás ellen (pl. öntömítő vezetékek beépítése révén), és 839 K (566 °C) hőmérsékletnél magasabb lobbanáspontú hidraulikafolyadék használatára tervezték; vagy
3. kifejezetten elektromágneses impulzus (EMP) környezetben való működésre tervezték vagy minősítették;

*Műszaki megjegyzés:*

*Az elektromágneses impulzus nem vonatkozik a közelben található berendezés (pl. gépek, készülékek vagy elektronikai berendezés) elektromágneses sugárzása vagy villámlás okozta szándékolatlan interferenciára.*

f) kifejezetten az e mellékletben meghatározott rendszerekkel, berendezésekkel vagy alkatrészekkel együtt történő, katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított „könyvtárak”;

g) a közös katonai listában máshol nem említett, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett, nukleáris energia előállítására szolgáló berendezések vagy nukleáris meghajtóberendezések, valamint az azokhoz kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy „átalakított” alkatrészek;

*Megjegyzés:* Az ML17. fejezet g) pontja magában foglalja az „atomreaktorokat”.

h) jel elfojtása érdekében, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett, bevonattal ellátott vagy kezelt olyan berendezés és anyag, amely e mellékletben máshol nem szerepel;

i) kifejezetten katonai „atomreaktorok” részére tervezett szimulátorok;

j) kifejezetten katonai berendezések kiszolgálására tervezett vagy „átalakított” mobil javító műhelyek;

k) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy „átalakított” harctéri generátorok;

l) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy „átalakított”, intermodális ISO-konténerek vagy leszerelhető járműfelépítmények (cserefelépítmények);

m) az e mellékletben másutt nem szereplő komphajók, valamint kifejezetten katonai felhasználásra tervezett hidak és pontonok;

n) kifejezetten az ML4., ML6., ML9. vagy ML10. fejezetben meghatározott termékek „fejlesztéséhez” tervezett kísérleti modellek;

o) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett „lézer” védelmi berendezés (például szem- vagy érzékelővédelem);

p) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy „átalakított”, e mellékletben másutt nem szereplő „üzemanyagcellák”.

Műszaki megjegyzések:

1. 2014 óta nem használatos.

2. Az ML17. fejezet alkalmazásában „átalakított”: bármely strukturális, elektromos, mechanikai vagy egyéb változás, amely valamely nem katonai eszközt kifejezetten katonai felhasználásra tervezett eszköz képességeivel lát el.

## **XVIII. Fejezet**

### **(ML18)**

#### **Az alábbi „gyártó” berendezések, környezetállósági vizsgáló létesítmények és alkatrészek:**

a) kifejezetten az e mellékletben meghatározott termékek „gyártásához” tervezett vagy átalakított „gyártó” berendezések, és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek;

b) kifejezetten az e mellékletben meghatározott termékek tanúsításához, minősítéséhez és vizsgálatához tervezett környezetállósági vizsgáló létesítmények és a kifejezetten azokhoz tervezett berendezések, amelyek másutt nem szerepelnek.

Műszaki megjegyzés:

Az ML18. fejezet alkalmazásában „gyártás”: a tervezés, vizsgálat, előállítás, tesztelés és ellenőrzés.

Megjegyzés: Az ML18. fejezet a) és b) pontja magában foglalja a következő berendezéseket:

a) folyamatos nitrálók;

b) centrifugális vizsgálókészülék vagy berendezés, amely az alábbi paraméterek bármelyikével rendelkezik:

1. egy vagy több hajtómotorjának együttes névleges teljesítménye több mint 298 kW (400 LE);

2. hasznos terhelhetősége legalább 113 kg; vagy

3. legalább 91 kg hasznos terhelésre ható 8 g vagy nagyobb centrifugális gyorsulást állít elő;

c) dehidratáló prések;

d) kifejezetten katonai „robbanóanyagok” sajtolására tervezett vagy átalakított csavaros extruderek;

e) vágógépek az extrudált „hajtóanyagok” méretre vágásához;

f) legalább 1,85 m átmérőjű, nagy nyomást kibíró (sweetie) tartályok (tumblerek), amelyek tárolókapacitása nagyobb, mint 227 kg;

g) szilárd „hajtóanyagok” folyamatos keverésének eszközei;

h) fluidhajtóanyag-örlők katonai „robbanóanyagok” összetevőinek zúzására vagy örlésére;

i) az ML8. fejezet c) pontjának 8. alpontja alapján engedélyezés alá vont fémpor gömbösítésének és egységes szemcseméretének egyidejű elérését biztosító berendezések;

j) az ML8. fejezet c) pontjának 3. alpontjában felsorolt anyagok átalakítására szolgáló konvekciós áramú konverterek.

## XIX. Fejezet

### (ML19)

**Irányított energiát kibocsátó fegyverrendszerek (DEW), kapcsolódó berendezések, vagy ellentevékenységi eszközök, és kísérleti modellek a következők szerint, és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek:**

- a) a célpont megsemmisítésére vagy a célpont támadási célja elérésének megakadályozására tervezett „lézer”-rendszerek;
  - b) a célpont megsemmisítésére vagy a célpont támadási célja elérésének megakadályozására alkalmas részecskesugárzó rendszerek;
  - c) a célpont megsemmisítésére vagy célpont támadási célja elérésének megakadályozására alkalmas nagy teljesítményű rádiófrekvenciás (RF) rendszerek;
  - d) kifejezetten az ML19. fejezet a)–c) pontjaiban meghatározott rendszerek felderítésére vagy azonosítására, vagy az ellenük való védelemre tervezett berendezések;
  - e) az ML19. fejezetben meghatározott rendszerek, berendezések és alkatrészek fizikai kísérleti modelljei;
  - f) „lézer”-rendszerek, amelyeket kifejezetten a védőeszközök nélküli látószerv – azaz a szabad szem vagy a látást javító eszközzel ellátott szem – maradandó vakságának előidézésére terveztek.
1. Megjegyzés: Az ML19. fejezetben meghatározott, irányított energiát kibocsátó fegyverrendszerek közé tartoznak azok a rendszerek, amelyek képessége az alábbi engedélyköteles eszközök alkalmazásától függ:
- a) elégséges teljesítményű „lézerek” olyan megsemmisítő hatás létrehozására, amely hasonló a hagyományos lőszer pusztítási hatásához;
  - b) részecskegyorsítók, amelyek pusztító hatású energiával feltöltött vagy semleges részecskesugarat lőnek ki;
  - c) nagy lökítő teljesítményű vagy nagy átlagos teljesítményű rádiófrekvenciás sugáradók, amelyek kellően intenzív mezőt hoznak létre ahhoz, hogy a távoli célpontban lévő elektronikus áramkört üzemképtelenné tegyék.
2. Megjegyzés: Az ML19. fejezet az alábbi, kifejezetten irányított energiát kibocsátó rendszerekhez tervezett eszközöket tartalmazza:
- a) primer energiaforrások, energiatároló, kapcsoló, teljesítmény szabályozó vagy üzemanyag-kezelő berendezések;
  - b) célkereső vagy követő rendszerek;
  - c) a célpont károsodását, megsemmisítését vagy a célpont támadási célja elérése megakadályozásának megtörténtét felmérő rendszerek;
  - d) sugárnyaláb-kezelő, továbbító vagy célmegjelölő berendezés;
  - e) gyors sugárnyaláb mozgatására képes berendezés, több célpont elleni gyors műveletekre;
  - f) adaptív optikák és fáziskonjugátorok;
  - g) áram injektorok negatív hidrogén-ion sugár előállítására;
  - h) „úrminősítésű” gyorsító alkatrészek;
  - i) negatívionsugár-összpontosító berendezés;
  - j) nagy energiájú ionsugár ellenőrzésére és mozgatására szolgáló berendezés;
  - k) „úrminősítésű” fémfóliák a negatív hidrogén izotóp sugarak semlegesítésére.

## XX. Fejezet

### (ML20)

**Kriogén és „szupravezető” berendezések az alábbiak szerint, valamint kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek és tartozékok az alábbiak szerint:**

- a) kifejezetten katonai földi, vízi, légi vagy űrjárművekbe való beépítésre tervezett berendezések, amelyek képesek a jármű mozgása közben 103 K (–170 °C) alatti hőmérsékletet előállítani vagy fenntartani;

Megjegyzés: Az ML20. fejezet a) pontja magában foglalja azon mobil rendszereket, amelyek nemfémes vagy nem villamos vezető anyagokból – például a műanyagok, vagy az epoxigyantával impregnált anyagok – előállított tartozékokból vagy alkatrészekből épülnek fel.

b) olyan „szupravezető” villamos berendezés (forgógépek vagy átalakítók), amelyeket kifejezetten katonai földi, vízi, légi vagy űrjárművekbe való beépítésre terveztek, és amelyek a jármű mozgása közben is működtethetők.

Megjegyzés: Az ML20. fejezet b) pontja nem vonatkozik az olyan egyenáramú hibrid homopoláris generátorokra, amelyek egypólusú normál fémarmatúrával rendelkeznek, és olyan mágneses mezőben forognak, amelyet szupravezető tekercsek hoznak létre, amennyiben a generátorban ezen tekercsek az egyedüli szupravezető elemek.

## XXI. Fejezet

### (ML21)

#### **„Szoftver”, a következők szerint:**

a) „szoftver”, amelyet kifejezetten az alábbiakban felsorolt valamely célra terveztek vagy alakítottak át:

1. az e mellékletben meghatározott berendezés „fejlesztése”, „gyártása”, üzemeltetése vagy karbantartása;
2. az e mellékletben meghatározott anyagok „fejlesztése” vagy „gyártása”; vagy
3. az e mellékletben meghatározott „szoftver” „fejlesztése”, „gyártása”, üzemeltetése vagy karbantartása;

b) az ML21. fejezet a) pontjában meghatározottaktól eltérő egyéb speciális „szoftver” az alábbiak szerint:

1. kifejezetten katonai felhasználásra, katonai fegyverrendszerek modellezése, szimulálása vagy értékelése céljára tervezett „szoftver”;
2. kifejezetten katonai felhasználásra, katonai műveletek modellezése vagy szimulálása céljára tervezett „szoftver”;
3. hagyományos, nukleáris, vegyi vagy biológiai fegyverek hatásának meghatározására szolgáló „szoftver”;
4. kifejezetten katonai felhasználásra tervezett és kifejezetten vezetési, hírközlési, irányítási és hírszerzési (Command, Communications, Control and Intelligence – C<sup>3</sup>I) vagy vezetési, hírközlési, irányítási, számítástechnikai és hírszerzési (Command, Communications, Control, Computer and Intelligence – C<sup>4</sup>I) rendszeralkalmazások céljára kifejlesztett „szoftver”;
5. kifejezetten katonai kibertámadások végrehajtásához tervezett vagy átalakított „szoftver”;

1. Megjegyzés: Az ML21. fejezet b) pontjának 5. alpontja magában foglalja a rendszerek, berendezések vagy „szoftver” megsemmisítésére, megkárosítására, hatékonyságának csökkentésére vagy megzavarására tervezett, e mellékletben meghatározott „szoftvert”, valamint az ahhoz tartozó kiberfelderítő, továbbá a kibertéren belüli vezetés és irányítás (C2) céljára szolgáló „szoftvert”.

2. Megjegyzés: Az ML21. fejezet b) pontjának 5. alpontja nem vonatkozik a „sebezhetőségfeltárássra”, illetve a „kiberbiztonsági esemény operatív kezelésére”, mely a nem katonai jellegű defenzív kiberbiztonsági felkészültségre vagy reakcióra korlátozódik.

c) az ML21. fejezet a) vagy b) pontjában nem meghatározott „szoftver”, amelyet kifejezetten arra terveztek vagy alakítottak át, hogy az e mellékletben nem szereplő berendezések számára lehetővé tegye az e mellékletben meghatározott berendezések katonai rendeltetésének betöltését.

NB. Lásd az e mellékletben az ML21. fejezet c) pontjában meghatározott, telepített „szoftverrel” rendelkező, általános rendeltetésű „digitális számítógépekre” vonatkozóan meghatározott rendszereket, berendezéseket és alkatrészeket.

## XXII. Fejezet

### (ML22)

#### **„Technológia” a következők szerint:**

a) „technológia”, amely az ML22. fejezet b) pontjában meghatározottaktól eltér és az e mellékletben szereplő termékek „fejlesztéséhez”, „gyártásához”, üzemeltetéséhez, üzembe helyezéséhez (a helyszíni üzembe

helyezést is beleértve), folyamatos üzemben tartásához (ellenőrzéséhez), javításához, nagyjavításához vagy felújításához „szükséges”;

b) „Technológia” a következők szerint:

1. „technológia”, amely az e mellékletben meghatározott termékek teljes gyártási eljárásának tervezéséhez, az alkatrészek összeszereléséhez és azok működtetéséhez, üzemeltetéséhez és javításához „szükséges” még akkor is, ha a gyártási eljárás alkatrészei nincsenek meghatározva;
2. „technológia”, amely kézfegyverek „fejlesztéséhez” és „gyártásához” „szükséges” még akkor is, ha azt antik kézfegyverek másolatainak gyártására használják;
3. 2013 óta nem használatos;

*NB. A „technológiának” korábban az ML22. fejezet b) pontjának 3. alpontjában foglalt meghatározása tekintetében lásd az ML22. fejezet a) pontját.*

4. 2013 óta nem használatos;

*NB. A „technológiának” korábban az ML22. fejezet b) pontjának 4. alpontjában foglalt meghatározása tekintetében lásd az ML22. fejezet a) pontját.*

5. „technológia”, amely kizárólag az ML7. fejezet i) pontjának 1. alpontjában meghatározott „biokatalizátoroknak” a katonai hordozóanyagokkal vagy katonai anyagokkal történő elegyítéséhez „szükséges”.

*1. Megjegyzés: Az e mellékletben szereplő termékek „fejlesztéséhez”, „gyártásához”, üzemeltetéséhez, üzembe helyezéséhez (a helyszíni üzembe helyezést is beleértve), folyamatos üzemben tartásához (ellenőrzéséhez), javításához, nagyjavításához vagy felújításához „szükséges” „technológia” akkor is engedélyköteles marad, ha azt az e mellékletben nem szereplő termékekre kell alkalmazni.*

*2. Megjegyzés: Az ML22. fejezet nem vonatkozik a következőkre:*

- a) azon „technológiák”, amelyek a szükséges minimumot képezik a nem engedélyköteles tételek, illetőleg az engedélyezett kivételű tételek üzembe helyezéséhez, működtetéséhez, működtetés folyamatos fenntartásához (ellenőrzéséhez) vagy javításához;
- b) azon „technológiák”, amelyek „közhasznú”, „tudományos alapkutatás” vagy a szabadalmi engedélyekhez szükséges minimum információk;
- c) a polgári közlekedési eszközök folyamatos meghajtásához szükséges mágneses indukcióhoz kapcsolódó „technológiák”.

## **XXIII. Fejezet**

**(HUML23)**

### **Kifejezetten katonai célú felszerelések:**

Kizárólag katonai előírások szerint kialakított alapanyagból, katonai szabvány, felsorolás vagy annak megfelelő követelmény szerint gyártott termékek:

- a) jelen Jegyzékben másutt engedélyezés alá nem vont, katonai alkalmazásra kifejlesztett hadiruházati felszerelések, lábbelik, málhazsákok és hordeszczközök;

*Megjegyzés: a XXIII. Fejezet a) pontja nem vonatkozik a rendszerből kivont, jelzésektől megfosztott hadiruházati felszerelésekre, lábbelikre, málhazsákokra és hordeszczközökre*

- b) katonai és a személyi álcázó felszerelések, takaróeszcözök;

- c) katonai alkalmazásra kifejlesztett túlélést biztosító eszcözök, egyéni védőeszcözök, védőfunkciójú eszcözök és felszerelések.



## **XXIV. Fejezet**

**(HUML24)**

### **Kifejezetten katonai célú szolgáltatások:**

- a) a katonai kontingensek és felszereléseik katonai feladat végrehajtására történő kitelepítése, váltása, át-, illetve hazatelepítése, utánpótlás és ellátás biztosítása érdekében katonai vagy polgári eszközökkel végzett szállításszolgáltatások;
- b) kifejezetten katonai célokra tervezett és alkalmazott, a jelen jegyzék I–VII., IX–XXIII., valamint XXV–XXVI. Fejezetében felsorolt termékek rendszeresítésével, rendszerben tartásával (üzemeltetésével, üzemben tartásával), illetve rendszerből történő kivonásával és kezelésével közvetlenül összefüggő szolgáltatások;
- c) kifejezetten veszélyes vagy speciális jellege miatt oda sorolandó eszközök és anyagok – beleértve az I–IV., VI–VIII., X–XIII., XV. és XIX. Fejezetekben szereplő termékeket – megsemmisítésére, hatástalanítására, illetve az ezzel összefüggő tevékenységre irányuló szolgáltatás.

## **XXV. Fejezet**

**(HUML25)**

### **Kényszerítő és bünfelderítő eszközök:**

#### **1. Kényszerítő eszközök:**

##### **a) rendőrbotok:**

- 1. bevetési botok;
- 2. gumibotok;
- 3. teleszkópos ütőbotok;
- 4. tonfák;

##### **b) elektromos sokkoló eszközök:**

##### **c) mozgásszabadságot korlátozó eszközök:**

- 1. műanyagbilincsek;
- 2. patentbilincsek;
- 3. szorítóbilincsek;
- 4. testbilincsek;
- 5. menekülő jármű elfogó készlet;
- 6. személy ellen alkalmazható elfogó háló;

##### **d) tömegosztatásra alkalmas egyéb hordozható eszközök:**

##### **e) cselekvésképtelenséget előidéző, tömegosztatásra alkalmas vegyi anyagok:**

- 1. dibenz-(b,f)-1,4-oxazepint (CR),
- 2. klóracetofenont (CN),
- 3. ortoklor-benzalmalon-nitrilt (CS) tartalmazó könnygázfajták;
- f) természetes és egyéb szintetikus, tömegosztatásra alkalmas hatóanyagok.

#### **Megjegyzés:**

A XXV. Fejezet 1. pont f) alpontja szerinti termékkörbe tartozik a bors és paprika hatóanyagú spray.

#### **Megjegyzés:**

1. Tömegosztató anyagokkal kapcsolatban lásd még a VII. Fejezet d) pontját.

2. Nem tartoznak engedélyezés alá a XXV. Fejezet 1. pont e) és f) alpontja szerinti 20 gramm vagy ennél kisebb egyedi kiszerezésű könnygázkészítmények abban az esetben, ha azok hatóanyagtartalma legfeljebb 1%.

#### **2. Bünfelderítő eszközök:**

##### **a) lézeres ujjlenyomat-azonosító berendezés;**

##### **b) számítógépes ujjlenyomat-azonosító berendezés;**

- c) hangelemző és -azonosító berendezések és alkatrészek;
  - d) mobil bűnügyi vizsgálati laboratóriumok, ezek berendezései és tartozékai;
  - e) speciális rendeltetésű biológiai, neurofizikai reakcióvizsgáló berendezések; illetve ezek alkatrészei és tartozékai:
1. 4 vagy több csatornaszámú poligráfok,
  2. automata ujj- és tenyérynymat azonosító rendszer (AFIS),
  3. digitális ujjnyomat mintavételi eszközök,
  4. pszichológiai stresszelemző berendezések,
  5. különleges rendeltetésű alkatrészek és tartozékok a 4. pontban szereplő berendezésekhez és rendszerekhez.
- Megjegyzés: Nem tartoznak a XXV. Fejezet 2. pont e) alpontja alapján engedélyezés alá azon biomedikai készülékek, amelyeket kórházakban biológiai és neurofizikai reakciók vizsgálatára alkalmaznak.

## XXVI. Fejezet

(HUML26)

### Titkosszolgálati eszközök:

#### 1. Akusztikus lehallgató eszközök:

Akusztikus lehallgató eszköznek minősül minden olyan akusztikus információ megismerésére, rögzítésére, továbbítására alkalmas elektronikus, szoftveres, mechanikus vagy más eszköz, módszer, technológia, amely a kommunikációban résztvevők bármelyikének tudta és beleegyezése nélkül, titkosan, illetve rejtetten alkalmazható, így különösen:

- a) lehallgatási célra tervezett, előállított vagy forgalmazott mikrofon, illesztő, rögzítő, illetve továbbító eszköz;
- b) lézer- vagy infravörös sugárzást felhasználó, illetve mikrohullámú vagy ultrahangos működési elvet alkalmazó technikai lehallgató rendszer;
- c) rejtett, álcázott, illetve megtévesztésre alkalmas hangrögzítő, vagy továbbító eszköz, azok tartozékai.

Megjegyzés: A XXVI. Fejezet 1. pontja nem vonja engedélyezés alá az alábbi eszközöket, berendezéseket, tartozékokat:

1. polgári felhasználásra tervezett irodai vagy szórakoztató elektronikai eszközök és azok tartozékai;
2. ipari vagy polgári felhasználásra tervezett jelzőrendszerek elemei;
3. diszpécserközpontok információrögzítő eszközei;
4. kulturális, sport- vagy egyéb tömegrendezvények hangosító eszközei;
5. polgári vagy rádióamatőr felhasználásra tervezett rádiófrekvenciás adó-vevő készülékek;
6. ipari, oktatási, tudományos, vagy hírközlés-technikai felhasználásra tervezett berendezések, mérőműszerek, azok tartozékai.

#### 2. Titkos vizuális megfigyelő eszközök:

Titkos vizuális megfigyelő eszköznek minősül bármely olyan vizuális információ megismerésére, rögzítésére, továbbítására alkalmas optikai, elektronikus, szoftveres, mechanikus vagy más eszköz, módszer, technológia, amellyel az érintett személy tudta és beleegyezése nélkül annak tevékenységének titkos megfigyelése, rögzítése, vagy az így nyert információ továbbítása, feldolgozása megvalósítható, így különösen:

- a) megtévesztésre alkalmas rejtő eszközbe szerelt videó kamera és fényképezőgép, valamint a rejtésre szolgáló tartozékai;
- b) rejtésre szolgáló optika előtétekkel (például csavarfej, szegecsfej, gomb stb.) telepíthető kamera és tartozékai;
- c) fedett videó jelátvitelt alkalmazó, azt lehetővé tevő eszközök;
- d) videoszkópok, fiberszkópok, illetve egyéb, üvegszál optikát felhasználó, rejtett megfigyelést lehetővé tevő rendszerek és ezek fényképezőgéphez, vagy videokamerához való csatlakozását biztosító adapterek és tartozékok.

Megjegyzés: A XXVI. Fejezet 2. pontja nem vonja engedélyezés alá az alábbi eszközöket, berendezéseket, tartozékokat:

1. ipari, vagy polgári felhasználásra tervezett fotós, vagy videós szórakoztató, oktatási, tudományos, hírközlés-technikai eszközök és azok alkatrészei, tartozékai;
2. ipari, vagy polgári felhasználásra tervezett, rejtetten nem telepíthető vagyonvédelmi, betöréssel, vagy egyéb riasztórendszerek elemei;
3. ipari forgalom-megfigyelő, -számláló, sebességmérő, dokumentáló rendszerek elemei;

4. orvosi vagy ipari felhasználásra tervezett és gyártott endoszkópok, videoszkópok, fiberszkópok, boroszkópok, azok alkatrészei, tartozékai;
5. tömegrendezvényeken használt videó-dokumentáló rendszerek és azok elemei;
6. éjjellátó készülékek tekintetében lásd a XV. Fejezetet.

3. Számítástechnikai eszközök ellenőrzésének, illetve elektronikus hírközlő, és azt helyettesítő hálózaton folytatott kommunikáció ellenőrzésének eszközei:

Jelen pont engedélyezés alá vonja azokat az eszközöket vagy szoftvereket, amelyek alkalmasak az adatokat tároló és/vagy feldolgozó számítógépekből, számítástechnikai, vagy egyéb eszközökből, a hozzájuk használható adathordozókból a tárolt információ bármilyen módon történő titkos megszerzésére, továbbítására, rögzítésére, valamint a számítástechnikai eszközökön folytatott tevékenység valós idejű titkos megfigyelésére, rögzítésére, illetve az elektronikus hírközlő hálózaton folytatott kommunikáció megszerzésére, így különösen:

- a) belépési és hozzáférési kódok megszerzését lehetővé tevő, támogató eszközök, szoftverek;
- b) hálózati védelmi rendszerek, illetve titkosításra épülő védelmek megkerülésére, feltörésére szolgáló eszközök, szoftverek;
- c) a használt vizuális kijelző tartalmát rögzítő és/vagy továbbító eszközök, szoftverek;
- d) olyan eszközök, szoftverek, amelyeket az adattovábbításra alkalmas hálózaton folytatott kommunikáció megszerzésére terveztek, állítottak elő, vagy erre lényeges átalakítás nélkül felhasználható.

Megjegyzés: A XXVI. Fejezet 3. pontja nem vonja engedélyezés alá az alábbi eszközöket, berendezéseket, tartozékokat:

1. ipari vagy polgári felhasználásra tervezett – a hírközlési szolgáltatás nyújtásával összefüggésben használatos – mérőberendezések, hírközlés-technikai eszközök és azok alkatrészei, tartozékai;
2. ipari vagy polgári felhasználásra tervezett, és a felhasználó tudta és beleegyezése nélkül nem alkalmazható rendszerek és szoftverek eszközei, tartozékai.

4. Zavaró eszközök:

Jelen pont engedélyezés alá vonja mindazokat a termékeket, eszközöket, technológiákat, szoftvereket, ezek alkatrészeit, és tartozékait, amelyek a XXVI. Fejezet 1., 2. és 3. pontjában felsorolt eszközök zavarására, működésük felfüggesztésére, illetve lehetetlenné tételére terveztek, állítottak elő, így különösen:

- a) rádiófrekvenciás zavaró adók;
- b) vezetékes zavaró adók;
- c) akusztikus zaj generátorok;
- d) lézer- vagy infravörös sugárzással működő zavaró adók;
- e) elektronikai eszközök tönkretételére tervezett, előállított berendezések;
- f) informatikai eszközök zavarására tervezett, előállított eszközök, szoftverek;
- g) biztonsági rendszerek zavarására tervezett, előállított eszközök.

5. Felderítő eszközök:

Jelen pont engedélyezés alá vonja az alábbiakat:

- a) vezetéken megvalósított lehallgatást detektáló berendezések;
- b) optikakereső berendezések;
- c) rejtett rádiófrekvenciás adóberendezések felderítésére és helyének meghatározására szolgáló detektorok;
- d) nem lineáris átmenet gerjesztésén alapuló detektáló eszközök passzív lehallgató és megfigyelő berendezések felfedezésére.

6. Titkos behatolás eszközei:

Titkos behatoló eszköznek minősülnek azon mechanikai, elektronikai, optikai, vegyi vagy egyéb elven működő eszközök, vagy szoftverek, amelyek segítségével zárt objektumba (zárt földterület, épület, gépkocsi stb.) hajtható végre behatolás vagy tárgyakon található mechanikai, elektronikus védelmi rendszerek leküzdhetők oly módon, hogy a védelmi rendszerek a későbbiek folyamán is rendeltetésszerűen használhatók maradnak, így különösen:

- a) mechanikus, elektromos, elektronikus vagy egyéb elven működő zárok, zárszerkezetek, lakatok, reteszek stb. rendeltetésszerű nyitóeszközeit helyettesítő roncsolásos vagy roncsolásmentes nyitására tervezett és előállított eszközök, technológiák és tartozékaik;
- b) elektronikus biztonsági rendszerek rendeltetésszerű működését befolyásoló vagy működésképtelenségét kiváltó, speciálisan e célra készült eszközök, szoftverek és tartozékaik.

7. Rejtjelező és titkosító berendezések:

- a) elektronikus hírközlő hálózaton, illetve informatikai rendszerekben használatos rejtjelező és titkosító eszközök, gépek, berendezések és speciálisan ezekhez tervezett szoftverek, valamint azok funkcionális részegységei, alkatrészei, továbbá kiegészítő egységei és tartozékai;
- b) speciális rejtjelkulcsok előállítására, elosztására, szállítására tervezett, vagy használt eszközök, berendezések és speciálisan ezekhez tervezett szoftverek;
- c) rejtjelkulcsok.

Megjegyzés: A XXVI. Fejezet 7. pontja nem vonja engedélyezés alá az alábbi eszközöket, berendezéseket, tartozékokat:

- 1. szerzői jogvédelem biztosítását célzó kódoló-dekódoló eszközök;
- 2. ipari, vagy polgári felhasználásra tervezett biztonsági (vagy védelmi, személyazonosító, jogosultság-ellenőrzési célú) rendszerek kódoló-dekódoló eszközei.

8. Követő eszközök:

Követő eszköznek minősül bármely olyan eszköz vagy szoftver, illetve tartozékai, amelyet személy vagy tárgy – az adott személy, illetve a tárgy tulajdonosának tudta nélkül történő – irány- és helymeghatározására terveztek, állítottak elő.

Megjegyzés: A XXVI. Fejezet 8. pontja nem vonja engedélyezés alá a nagyközönség számára árusított irány- és helymeghatározásra alkalmas vevőberendezéseket.

### A LISTÁBAN HASZNÁLT KIFEJEZÉSEK FOGALMÁNAK MEGHATÁROZÁSA

Az alábbiakban találhatóak – betűrendi sorrendben – az e listában használt kifejezések fogalmának meghatározása.

1. Megjegyzés: A fogalommeghatározások a lista egészére vonatkoznak. A hivatkozások kizárólag tájékoztató jellegűek, és nem érintik a definícióknak a lista egészében való általános alkalmazását.

2. Megjegyzés: Az ebben „A listában használt kifejezések fogalommeghatározásai” című részben szereplő szavak és kifejezések kizárólag akkor értelmezendők a definíciónak megfelelően, ha idézőjelben („”) állnak. Az egyéb, idézőjellel jelölt („”) fogalmak definícióját a megfelelő részhez fűzött műszaki megjegyzés tartalmazza. Egyéb esetekben a szavak és kifejezések általánosan elfogadott (szótári) jelentésükben értelmezendők.

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ML8.  | „Adalékanyagok”:<br>robbanóanyagokban, azok tulajdonságainak javítása céljából használt anyagok.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| ML17. | „Atomreaktor”:<br>a reaktortartályon belül lévő vagy ahhoz közvetlenül kapcsolódó egységek, az a berendezés, amely a magban a teljesítményszintet szabályozza és azok az alkatrészek, amelyek általában a reaktormag primer hűtőközegét foglalják magukban, azzal közvetlenül érintkeznek vagy azt szabályozzák.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| ML11. | „Automatikus parancsnoki és vezetési rendszerek”:<br>olyan elektronikus rendszerek, amelyeken keresztül a vezetés alatt álló hadműveleti, harcászati kötelék, egység, hajó, alegység vagy fegyverek hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információt betáplálják, feldolgozzák és továbbítják. Ezt a katonai vezető szerv feladatainak támogatására tervezett számítógépes és egyéb speciális hardver felhasználásával végzik. Az automatikus parancsnoki és vezetési rendszerek fő funkciói a következők: az információk hatékony automatikus gyűjtése, tárolása és feldolgozása; mindazon körülmények és helyzet bemutatása, amelyek hatással lehetnek a harc előkészítésére és megvívására; a művelet céljának és pillanatnyi állásának megfelelően a harcászati és hadműveleti számvetések elvégzése az erőforrásoknak a harccsoportok vagy hadrendi elemek vagy a harctéren telepített erők közötti megosztása céljából; a művelet vagy harc időtartama alatt bármikor helyzetértékeléshez és döntéshozatalhoz szükséges adatok előkészítése; a műveletek számítógépes szimulációja. |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ML7., 22.       | <p>„Biokatalizátorok”: egyes vegyi vagy biokémiai reakciókhoz, vagy egyéb biológiai vegyületekben használt „enzimek”, amelyek a vegyi harcanyagokhoz (CW) kötődnek és lebontásukat gyorsítják.</p> <p><u>Műszaki megjegyzés:</u><br/> <i>„Enzim”: egyes vegyi vagy biokémiai reakciókhoz használt „biokatalizátor”.</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| ML7.            | <p>„Biológiai anyagok”: olyan patogének vagy toxinok, amelyeket úgy szelektáltak vagy úgy módosítottak (például a tisztaság, az eltarthatósági idő, a fertőzőképesség, a terjedési jellemzők vagy az UV-sugárzással szembeni ellenálló képesség megváltoztatásával), hogy azok emberek vagy állatok halálát, illetve testi sérülését okozzák, vagy kárt tegyenek a berendezésekben, a természetben vagy a környezetben.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| ML7.            | <p>„Biopolimerek”: az alábbiak szerinti biológiai makromolekulák:<br/>         egyes vegyi vagy biokémiai reakciókhoz használt enzimek;<br/>         „nem idiotipikus”, „monoklonális” vagy „poliklonális ellenanyagok”;<br/>         különleges módon tervezett vagy feldolgozott „receptorok”;</p> <p><u>Műszaki megjegyzések:</u><br/>         1. „Nem idiotipikus ellenanyagok”: olyan ellenanyagok, amelyek más ellenanyagok konkrét ellenanyag-megkötő helyeihez kötődnek;<br/>         2. „Monoklonális ellenanyagok”: olyan proteinek, amelyek egy ellenanyag-megkötő helyhez kötődnek, és amelyeket egy sejtklón állít elő;<br/>         3. „Poliklonális ellenanyagok”: olyan proteinek keveréke, amelyek egy ellenanyag-megkötő helyhez kötődnek, és amelyeket egynél több sejtklón állít elő;<br/>         4. „Receptorok”: olyan biológiai makromolekuláris szerkezetek, amelyek képesek ligandok megkötésére, amelyek megkötése hatással van fiziológiai funkcióikra.</p> |
| ML21.           | <p>„Digitális számítógép”: olyan berendezés, amely egy vagy több diszkrét változó formájában az alábbi műveletek mindegyikét képes elvégezni:<br/>         a) adatok fogadása;<br/>         b) adatok vagy utasítások tárolása állandó vagy változtatható (írható) tárolóeszközökön;<br/>         c) adatok feldolgozása tárolt és módosítható utasítássorozattal; <u>valamint</u><br/>         d) kimeneti adatok szolgáltatása.</p> <p><u>Műszaki megjegyzés:</u><br/> <i>A tárolt utasítássorozat módosítása magában foglalja az állandó tárolóeszközök cseréjét, de nem foglalja magában a kábelezés vagy a csatlakozások fizikai megváltoztatását.</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| ML6., 13.       | <p>„Egyenértékű szabványok”: egy vagy több uniós tagállam vagy a Wassenaari Megállapodásban részt vevő állam által elismert és az adott bejegyzésre alkalmazandó ekvivalens nemzeti vagy nemzetközi szabványok.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| ML15.           | <p>„Első generációs képerősítő csövek”: elektrosztatikus fókuszú csövek, amelyekben a ki- és bemenetnél multialkáli fotókatódból (S-20 vagy S-25) készült optikai vagy üveglemez került felhasználásra, azonban mikrocsatornás lemezeket nem tartalmaznak.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| ML8.            | <p>„Energiahordozó anyagok”: olyan anyagok vagy keverékek, amelyek a tervezett felhasználásukhoz szükséges energia kibocsátása céljából kémiai reakcióba lépnek. A „robbanóanyagok”, „pirotechnikai eszközök” és „hajtóanyagok” az energiahordozó anyagok alosztályait képezik.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| ML7.            | <p>„Expressziós vektorok”: genetikai anyagnak a fogadósejtbe történő bejuttatására használt hordozók (például plazmid vagy vírus).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| ML17., 21., 22. | <p>„Fejlesztés”: kapcsolódik a sorozatgyártást megelőző valamennyi szakaszhoz, mint például: tervezés, tervezéskutatás, tervezéselemzések, tervezési koncepciók, a prototípusok összeszerelése és vizsgálata, kísérleti gyártási tervek, tervezési adatok, a tervezési adatok terméké történő átalakításának folyamata, konfigurációs tervezés, integrációtervezés, tervrajzok.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| ML21., 22.      | <p>„Gyártás”:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                | valamennyi gyártási fázis vagyis: tervezés, gyártás, integrálás, összeszerelés, ellenőrzés, tesztelés, minőségbiztosítás.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| ML8.           | „Hajtóanyag”:<br>olyan anyagok vagy keverékek, amelyek kémiai reakcióba lépve – ellenőrzött ütemben – nagy mennyiségű forró gázt állítanak elő mechanikai munka végzése céljából.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| ML21.          | „Kiberbiztonsági esemény operatív kezelése”:<br>az a folyamat, amelynek során a kiberbiztonsági eseménnyel kapcsolatban lefolytatják a szükséges információcserét a kiberbiztonsági esemény kezeléséért vagy annak koordinálásáért felelős magánszemélyekkel vagy szervezetekkel.                                                                                                                                                                                                                          |
| ML17.          | „Könyvtár” (parametrikus műszaki adatbázis):<br>olyan műszaki információk gyűjteménye, amelyeknek a felhasználása növelheti a releváns rendszerek, berendezések vagy alkatrészek teljesítményét.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| ML22.          | „Közhasznú”:<br>olyan „technológia” vagy „szoftver”, amelyet a továbbterjesztésére vonatkozó korlátozás nélkül tettek közzé.<br><br><i>Megjegyzés: szerzői jogi korlátozások nem gátolják, hogy a „technológia” vagy „szoftver” a „közhasznú” tárgykörébe tartozzon.</i>                                                                                                                                                                                                                                   |
| ML8., 10., 14. | „Légi jármű”:<br>merevszárnyas, csuklósszárnyas, forgószárnyas (helikopter), döntött rotoros vagy döntött szárnyas légi jármű.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| ML10.          | „Levegőnél könnyebb légi járművek”:<br>hőléggallonok és „léghajók”, amelyek emelkedésükhöz forró levegőt vagy a levegőnél könnyebb gázokat – például héliumot vagy hidrogént – használnak.<br><br><i>Műszaki megjegyzés:</i><br><i>„Léghajó”:</i><br><i>olyan, motorral hajtott légi jármű, amelyet a levegőnél könnyebb gáztest (általában hélium, korábban hidrogén) tart fenn.</i>                                                                                                                      |
| ML9., 19.      | „Lézer”:<br>fényforrás, amely sugárzás stimulált emissziója általi fényerősítés révén térben és időben koherens fényt hoz létre.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| ML11.          | „Műholdas navigációs rendszer”:<br>olyan, földi állomásokból, műholdak konstellációjából és vevőkészülékekből álló rendszer, amely a műholdakról vett jelek alapján lehetővé teszi a vevőkészülékek helyének kiszámítását. Magában foglalja a globális navigációs műholdrendszereket és a regionális navigációs műholdrendszereket.                                                                                                                                                                        |
| ML4., 8.       | „Pirotechnikai eszközök”:<br>szilárd vagy folyékony üzemanyagok és oxidáló szerek keveréke, amely begyújtáskor egy energiát termelő kémiai folyamaton megy keresztül szabályozott arányok mellett azért, hogy megfelelő időkésedelmet hozzon létre, vagy hőmennyiséget, zajt, füstöt, látható fényt vagy infravörös kisugárzást gerjesszen. A piroforok a pirotechnikai eszközök egyik olyan alosztályát képezik, amelyek nem tartalmaznak oxidálószeret, levegővel érintkezve azonban spontán gyulladnak. |
| ML4., 10.      | „Polgári légi jármű”:<br>egy vagy több uniós tagállam vagy a Wassenaari Megállapodásban részt vevő állam polgári repülésügyi hatóságai által közzétett, a repülésre való alkalmasságot minősítő listákban felsorolt „légi járművek”, amelyek kereskedelmi, polgári, belső és külső útvonalakon repülhetnek, vagy polgári, magán- vagy üzleti célokra használhatók.                                                                                                                                         |
| ML8.           | „Prekurzorok”: robbanóanyagok gyártásához használt különleges vegyi anyagok.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| ML8., 18.      | „Robbanóanyagok”:<br>olyan szilárd, folyékony vagy gáz-halmazállapotú anyagok vagy anyagok keverékei, amelyek robbanófejekben elsődleges, indító- vagy főtöltetként, valamint rombolások és egyéb alkalmazások során történő felhasználásukkor robbanást okoznak.                                                                                                                                                                                                                                          |



|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ML17. | <p>„Robot”:<br/> esetleg folyamatos működésű vagy pontról pontra mozgatható manipulációs mechanizmus, amely szenzorokat is alkalmazhat, és rendelkezik az alábbi jellemzők mindegyikével:<br/> a) többfunkciós;<br/> b) képes anyagok, alkatrészek, szerszámok vagy különleges eszközök beállítására vagy orientálására, háromdimenziós térben történő változtatható mozgások révén;<br/> c) három vagy több zárt vagy nyitott hurkos szervoesszökzt foglal magában, amelyek léptető motorokat is tartalmazhatnak; és<br/> d) rendelkezik a „felhasználó által programozható” tanít/visszajátszik módszerrel vagy elektronikus számítógéppel, amely lehet programozható logikai controller, azaz mechanikai beavatkozás nélküli.</p> <p>„Felhasználó általi programozhatóság”: olyan lehetőség, amely a felhasználó számára biztosítja a „programok” bevitelét, módosítását vagy cseréjét, az alábbi módszerek kivételével:<br/> a kábelezés vagy összekötés fizikai megváltoztatása; vagy<br/> a funkcióvezérlés átállítása, a paraméterek betáplálását is beleértve.</p> <p><u>Megjegyzés:</u> A fenti meghatározás nem foglalja magában az alábbi eszközöket:<br/> 1. Olyan manipulációs mechanizmusok, amelyeket csak kézzel vagy távoperátorral lehet irányítani.<br/> 2. Állandó sorozatú manipulációs mechanizmusok, amelyek mechanikusan rögzített programozott mozgások szerint működő automatizált mozgó eszközök. A programot mechanikusan korlátozzák a rögzített, de állítható ütközők, pl. csapok vagy büttyök. A mozgások sorrendje és a pályák vagy szögek megválasztása mechanikai, elektronikus vagy elektromos úton nem változtatható, illetve nem is cserélhető.<br/> 3. Mechanikai vezérlésű, változtatható sorrendű manipulációs mechanizmusok, amelyek a mechanikusan rögzített programozott mozgások szerint működő automatikus mozgó eszközök. A programot mechanikusan korlátozzák a rögzített, de állítható ütközők, pl. csapok vagy büttyök. A mozgások sorozata és a pályák vagy szögek megválasztása a rögzített programsémán belül változtatható. A programséma változtatása vagy módosítása (pl. a csapok átállítása vagy a büttyök cseréje) egy vagy több mozgási tengelyen csak mechanikai műveletek révén történik.<br/> 4. Nem szervovezérlésű, változtatható sorrendű manipulációs mechanizmusok, amelyek a mechanikusan rögzített programozott mozgások szerint működő automatikus mozgó eszközök. A program változtatható, de a folyamat csak a mechanikusan rögzített elektromos bináris eszközről vagy állítható ütközőkről kapott bináris jel hatására halad tovább.<br/> 5. Descartes-féle koordináta-manipulátor rendszerként definiált rakodódaruk, amelyeket függőlegesen elhelyezett tárolórekeszek integrált részeként alakítottak ki, és e rekeszek tartalmának tárolás és kirakodás céljából történő elérésére szolgálnak.</p> |
| ML21. | <p>„Sebezhetőség-feltárás”:<br/> az a folyamat, amelynek során a sebezhetőséget azonosítják, jelentik vagy közlik a sebezhetőség megszüntetését célzó korrekció elvégzéséért vagy koordinálásáért felelős magánszemélyek vagy szervezetek felé, illetőleg elemzik ilyen magánszemélyekkel vagy szervezetekkel.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| ML13. | <p>„Szálal vagy rostos anyagok”:<br/> többek között:<br/> a) folytonos monofil szálak;<br/> b) folytonos cérnák és előfonatok;<br/> c) szalagok, szövetek, kusza fonatok és paszományok;<br/> d) vágott szálak, szálkötegek és koherens szálú végek;<br/> e) bármilyen hosszú, egykristályos vagy polikristályos tűkristályok;<br/> f) aromás poliamid púp.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| ML10. | <p>„Személyzet nélküli légi jármű” („UAV”):<br/> minden olyan „légi jármű”, amely a fedélzeten mindennemű emberi jelenlét nélkül képes a repülés megkezdésére, valamint az irányított repülés és navigálás fenntartására.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ML4., 11., 21. | <p>„Szoftver”:<br/>bármilyen tényleges hordozóra rögzített, egy vagy több „program” vagy „mikroprogram” gyűjteménye.</p> <p><u>1. Műszaki megjegyzés:</u><br/>„Program”:<br/>egy folyamat végrehajtására adott utasítások sorozata az elektronikus számítógép által végrehajtható, vagy arra átalakítható formában.</p> <p><u>2. Műszaki megjegyzés:</u><br/>„Mikroprogram”: különleges tárolóban tárolt elemi utasítások sorozata, amelyek végrehajtását a referencia utasításainak utasításregiszterbe történő töltése indítja el.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| ML20.          | <p>„Szupravezető”:<br/>olyan anyagok (fémek, ötvözetek vagy vegyületek), amelyek elveszíthetik minden elektromos ellenállásukat, azaz végtelen elektromos vezetőképességgel rendelkezhetnek, és igen nagy elektromos áram átvitelére alkalmasak Joule-hő keletkezése nélkül. Egy „szupravezető” anyag „kritikus hőmérséklete” (más kifejezéssel: átmeneti hőmérséklete) az a hőmérséklet, amelyen az anyag az elektromos egyenárammal szemben minden ellenállását elveszíti.</p> <p><u>Műszaki megjegyzés:</u><br/>Az anyag kritikus „szupravezető” állapotát a „kritikus hőmérséklet”, a kritikus mágneses mező – amely a hőmérséklet függvénye – és a kritikus áramsűrűség jellemzi, amely azonban a mágneses mezőtől és a hőmérséklettől egyaránt függ.</p>                                                                                                         |
| ML22.          | <p>„Szükséges”:<br/>a „technológia” tekintetében a „technológiának” az ellenőrzés alá eső működési szint, jellemzők vagy funkciók eléréséért vagy meghaladásáért felelős része. Az ilyen „szükséges technológia” több termék részét is képezheti.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| ML22.          | <p>„Technológia”:<br/>a termékek „fejlesztéséhez”, „gyártásához” vagy „felhasználásához” szükséges egyedi információ. Ez az információ lehet „műszaki adat” vagy „műszaki támogatás”. Az e melléklet szerinti meghatározott „technológia” fogalom meghatározását az ML22. fejezet tartalmazza.</p> <p><u>Műszaki megjegyzések:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. A „műszaki adat” lehet tervrajz, terv, ábra, modell, formula, táblázat, gépészeti terv és specifikáció, kézikönyv és útmutatás, akár írásban, akár más adathordozón, például mágneslemezen, mágnesszalagon vagy csak olvasható tárban rögzítve.</li> <li>2. A „műszaki támogatás” lehet útmutatások, készségek, képzés, a munkával kapcsolatos ismeretek átadása vagy konzultációs szolgáltatás. A „műszaki támogatás” magában foglalhatja a „műszaki adatok” átadását is.</li> </ol> |
| ML7.           | <p>„Tömegoszlató harcanyagok”:<br/>olyan anyagok, amelyek – a tömegoszlató célra történő tervezett felhasználásuk során – rövid idő alatt az emberi érzékszervek irritációját vagy a fizikai funkciók zavarát okozzák, amely hatások az anyagoknak való expozíció befejeződését követően rövid időn belül megszűnnek. (A könnygáz a „tömegoszlató harcanyagok” egyik fajtája.)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| ML22.          | <p>„Tudományos alap kutatás”:<br/>kísérleti vagy elméleti munka, melynek alapvető célja új ismeretek megszerzése jelenségek vagy megfigyelhető tények alapelveiről, és elsődlegesen nem meghatározott gyakorlati cél vagy szándék elérésére irányul.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| ML11.          | <p>„Űrhajó”:<br/>aktív és passzív műholdak és űrszondák.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| ML19.          | <p>„Űrminősítésű”:<br/>olyan termék, amelyet úgy terveztek és gyártottak, hogy alkalmas legyen – illetve amelyet sikeres tesztelést követően olyanak minősítettek, mint amely alkalmas – a Föld felszíne felett 100 kilométernél nagyobb magasságon való működésre.</p> <p><u>Megjegyzés:</u> Az, hogy egy konkrét eszköz tesztelés révén űrminősítést kap, még nem jelenti azt, hogy az ugyanazon gyártási sorozatból vagy modellszériából származó más eszközök is „űrminősítésűek”, hacsak nem tesztelték külön azokat is.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ML17. | „Üzemanyagcellák”:<br>olyan elektrokémiai eszköz, amely képes egy külső forrásból kapott üzemanyag kémiai energiáját közvetlenül egyenárammá átalakítani.                                                                                                                                                             |
| ML17. | „Végeffektorok”:<br>fogószerszámok, „aktív szerszámgységek” és minden egyéb olyan szerszám, amelyet a „robot” manipulátorkar végén lévő alaplagra erősítenek.<br><u>Műszaki megjegyzés:</u><br>Az „aktív szerszámgységek” valamely munkadarab hajtóerejét vagy munkaenergiáját biztosító, vagy azt érzékelő eszközök. |

„